

JIHOČESKÁ UNIVERZITA V ČESKÝCH BUDĚJOVICÍCH

Ekonomická fakulta

Katedra řízení

Studijní program: N6208 Ekonomika a management
Studijní obor: Obchodní podnikání

**Možnosti rozvoje a podpora malého a středního
podnikání v okrese Sokolov**

Vedoucí diplomové práce
Ing. Dagmar Bednářová, CSc.

Autor
Bc. Šárka Velková

2011

JIHOČESKÁ UNIVERZITA V ČESKÝCH BUDĚJOVICÍCH
Ekonomická fakulta
Akademický rok: 2009/2010

ZADÁNÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE

(PROJEKTU, UMĚLECKÉHO DÍLA, UMĚLECKÉHO VÝKONU)

Jméno a příjmení: Šárka VELKOVÁ
Studijní program: N6208 Ekonomika a management
Studijní obor: Obchodní podnikání
Název tématu: Možnosti rozvoje a podpora malého a středního podnikání
v okrese Sokolov
Zadávací katedra: Katedra řízení

Z á s a d y p r o v y p r a c o v á n í :

Cíl práce:

Cílem diplomové práce je zanalyzovat vybrané formy podpory podnikání a jejich využívání MSP v okrese Sokolov, dále zhodnotit spolupráci malých a středních podniků se zástupci mikroregionů. Navrhnout možnosti dalšího rozvoje MSP.

Metodický postup:

Studium odborné literatury, hospodářská charakteristika okresu Sokolov se zaměřením na malé a střední podniky. Přehled programů podpory MSP. Sběr dat, týkajících se dané problematiky a jejich vyhodnocení. Možnosti dalšího rozvoje malého a středního podnikání.

Rámcová osnova:

1. Úvod, 2. Literární přehled, 3. Metodika, 4. Hospodářská charakteristika okresu se zaměřením na MSP, 5. Programy podpory MSP, 6. Výsledky dotazníkového šetření, 7. Možnosti dalšího rozvoje MSP, 8. Závěr, 9. Přehled použité literatury, 10. Přílohy.

Rozsah grafických prací: dle potřeby
Rozsah pracovní zprávy: 50 - 70
Forma zpracování diplomové práce: tištěná

Seznam odborné literatury:

JÁČ, I., RYDVALOVÁ, P., ŽIŽKA, M.: *Inovace v malém a středním podnikání*, Brno, Computer Press, 2005 174 s. ISBN 80-251-0853-8

LEDNICKÝ, V., VANĚK, J.: *Kooperační struktury malých a středních podniků*, Slezská univerzita v Opavě, Obchodně podnikatelská fakulta v Karviné, Opava: 2004, 191 s. ISBN 80-7248-259-9.

PETŘÍKOVÁ R., NENADÁL, J., ZELENÝ, M., GIRSTLOVÁ, O.: *Nové aspekty v řízení MSP s cílem zvýšení efektivnosti podnikových procesů*, Národní informační středisko pro podporu jakosti, Praha: 2005, s. 146, ISBN 80-02-01766-8.


SKOKAN, K.: *Konkurenceschopnost, inovace a klastry v regionálním rozvoji*. 1. vyd. Ostrava: Repronis Ostrava, 2006, 160 s. ISBN 80-7329-059-6.

VEBER, J., SRPOVÁ, J.: *Podnikání malé a střední firmy*, Grada Publishing, a.s. Praha. 2005, s. 304, ISBN 80-247-1069-2.

Zákon č.47/2002Sb. o podpoře malého a středního podnikání v aktuálním znění.

Vedoucí diplomové práce: Ing. Dagmar Bednářová, CSc.
Katedra řízení

Datum zadání diplomové práce: 14. ledna 2010
Termín odevzdání diplomové práce: 16. dubna 2011


prof. Ing. Magdalena Hrabánková, CSc., prof.h.c.

děkanka

JIHOČESKÁ UNIVERZITA
V ČESKÝCH BUDĚJOVICÍCH
EKONOMICKÁ FAKULTA
Studentská 13 (25)
370 05 České Budějovice


doc. Ing. Ladislav Rolínek, Ph.D.

vedoucí katedry

V Českých Budějovicích dne 15. února 2010

Prohlášení

Prohlašuji, že jsem diplomovou prací na téma „Možnosti rozvoje a podpora malého a středního podnikání v okrese Sokolov“ vypracovala samostatně na základě vlastních zjištění a materiálů, které uvádím v seznamu použité literatury.

Prohlašuji, že v souladu s § 47b zákona č. 111/1998 Sb., v platném znění, souhlasím se zveřejněním své diplomové práce, a to v nezkrácené podobě elektronickou cestou ve veřejně přístupné části databáze STAG provozované Jihočeskou univerzitou v Českých Budějovicích na jejich internetových stránkách, a to se zachováním mého autorského práva k odevzdanému textu této kvalifikační práce.

Souhlasím dále s tím, aby toutéž elektronickou cestou byly, v souladu s uvedeným ustanovením zákona č. 111/1998 Sb., zveřejněny posudky školitele a oponentů práce i záznam o průběhu a výsledku obhajoby kvalifikační práce. Rovněž souhlasím s porovnáním textu mé kvalifikační práce s databází kvalifikačních prací Theses.cz provozovanou Národním registrem vysokoškolských kvalifikačních prací a systémem na odhalování plagiátů.

V Českých Budějovicích, 15. dubna 2011

.....
Šárka Velková

Poděkování

Děkuji vedoucí diplomové práce Ing. Dagmar Bednářové, CSc. za její odborné vedení, návrhy a připomínky, které mi pomohly při vypracování práce. Současně děkuji všem zúčastněným osobám za ochotu při vyplnění dotazníků a jednotlivým starostům obcí.

Obsah

1	Úvod.....	3
2	Literární přehled	5
2.1	Vznik a vývoj malého a středního podnikání ve světě i u nás.....	5
2.2	Definice malého a středního podnikání	6
2.3	Význam malého a středního podnikání	8
2.3.1	Ekonomický a sociální přínos malých a středních podniků	9
2.3.2	Společenský přínos malého a středního podnikání.....	11
2.4	Výhody a nevýhody malého a středního podnikání.....	11
2.5	Právní úprava malého a středního podnikání.....	13
2.6	Podpora malého a středního podnikání.....	14
2.7	Důležité instituce pro malé a střední podnikání.....	15
2.7.1	Instituce zabývající se poskytováním podpory - vládní organizace	16
2.7.2	Instituce zabývající se poskytováním podpory - nevládní organizace.....	18
2.7.3	Instituce zabývající se poskytováním podpory – vládní podpora.....	21
2.7.4	Instituce zabývající se poskytováním podpory – privátní organizace	22
2.8	Malé a střední podnikání a Evropská unie.....	22
2.8.1	ČR a strukturální fondy v letech 2007-2013.....	23
2.8.2	Cíle regionální politiky EU.....	23
2.8.3	Fondy Evropské unie	24
2.8.4	Vývoj malého a středního podnikání v Evropské unii v období ekonomické krize	26
2.9	Vysvětlení pojmů mikroregion, okres	27
2.9.1	Definice mikroregionu	27
2.9.2	Nomenklatura územních statistických jednotek (NUTS).....	28
2.9.3	Definice okresu	29
3	Metodika	30
3.1	Cíle diplomové práce	30
3.2	Hypotézy	30
3.3	Struktura diplomové práce.....	30
3.4	Použité metody	31
3.5	Zdroje informací	32
4	Charakteristika okresu Sokolov	33
4.1	Základní charakteristika.....	33
4.2	Demografické údaje	34
4.3	Zaměstnanost a nezaměstnanost, mzdy	35
4.4	Technická vybavenost.....	36
4.5	Struktura ekonomických subjektů	37
4.6	Jezero Medard.....	40
5	Programy podpory malého a středního podnikání.....	43

5.1	Využití konkrétních operačních programů pro malé a střední podniky v okrese Sokolov	44
5.1.1	OP Podnikání a inovace (OPPI).....	44
5.1.2	OP Lidské zdroje a zaměstnanost (OP LZZ).....	48
5.1.3	Regionální operační programy.....	49
6	Výsledky dotazníkového šetření a rozhovorů.....	54
6.1	Výsledky řízených rozhovorů se starosty	68
7	Možnosti dalšího rozvoje MSP.....	72
7.1	SWOT matice okresu Sokolov	75
8	Závěr	77
9	Summary	80
10	Přehled použité literatury	82
11	Seznam tabulek	88
12	Seznam obrázků.....	89
13	Seznam příloh	90
14	Přílohy.....	91

1 Úvod

Problematika malého a středního podnikání (MSP, v angličtině SMEs – Small and Medium Enterprises) je i v době hospodářské krize velmi aktuální téma, které ve vyspělých zemích nesmí být opomíjeno. Proto i stát, kraje, obce musí vztah s malými a středními podniky vytvářet a neustále udržovat. Malé a střední podniky napomáhají daný region rozvíjet, přispívají k jejich konkurenceschopnosti a vytvářejí nové pracovní příležitosti. Tyto podniky představují pro dané území určitou sociální jistotu.

Malé a střední podniky jsou hnacím motorem našeho hospodářství. Vysoce se podílejí na zaměstnanosti a ekonomickém rozvoji. V České republice zastupují malé a střední podniky více než 99 % všech ekonomicky aktivních subjektů. Jejich podíl na zaměstnanosti je nadpoloviční (62 %). To samé lze říci o účetní přidané hodnotě (56 %) v sektoru nefinanční sféry a domácností.

I přes veškeré výše jmenované přednosti, které MSP přinášejí, narážejí na řadu problémů a nevýhod. Mezi ně například patří špatný přístup k novému kapitálu, nedostatek finančních prostředků na inovační a vývojové procesy, legislativní a daňové zatížení, špatný přístup k informacím a samotnému vzdělávání.

Tržně orientované ekonomiky by se měly snažit podporovat MSP a vytvářet vhodný prostor pro podnikání.

Po vstupu České republiky do Evropské unie v roce 2004 se malým a středním podnikům naskytla možnost získání finančních prostředků pro svůj vznik, případně rozvoj, příležitosti ve formě nových trhů a rozšíření okruhu potencionálních zákazníků. Na druhou stranu podniky musely zabránit vzniklým hrozbám a adaptovat se na nové podmínky, získat nezbytné informace a především uspět v konkurenčním boji.

Evropská unie si uvědomuje, jak významný je sektor malého a středního podnikání pro celkový rozvoj evropského území. Na podporu MSP vydává každoročně velké finance a snaží se o méně obtížný přístup k inovacím, technologiím, informacím a samotnému vzdělání v této oblasti.

Významnou podporou jsou finanční prostředky získané z Evropské unie. Česká republika se v současné době nachází v programovacím období 2007 – 2013. V tomto období má vytvořeno 26 operačních programů a celková alokace fondů pro ČR je 754,9 mld. Kč. Mezi velmi významný a užitečný pro MSP patří operační program s názvem „Podnikání a inovace“, který napomáhá rozvíjet nově vzniklé, ale i stávající podniky. Dalším důležitým operačním programem pro malé a střední podniky je také „OP Lidské zdroje a zaměstnanost“. Tento program se snaží o rozvoj lidských zdrojů a napomáhá k vytváření nových pracovních příležitostí. Možností, jak získat finanční prostředky pro rozvoj podnikání, jsou rovněž regionální operační programy. Pro podnikatele z okresu Sokolov se jedná o „ROP Severozápad“.

Potenciální zájemci o dotace se však musí zajímat o vyhlášené výzvy na poslání projektů a sledovat aktuální změny, ke kterým může během programovacího období docházet.

2 Literární přehled

2.1 Vznik a vývoj malého a středního podnikání ve světě i u nás

Pokud budeme hledat v dějinách, kdy začali vznikat drobní podnikatelé, přesuneme se až do samotného středověku. Zde vznikaly první primitivní podoby podnikání a v průběhu let se rozvíjely různé formy. Drobné podnikání ve středověku se opíralo o řemeslné činnosti. Později začaly vznikat tzv. řemeslné cechy, které sdružovaly jednotlivé řemeslníky do skupin.

Dalším důležitým mezníkem drobného podnikání se staly manufaktury. V 18. století to byl důležitý krok v organizované výrobě. Na přelomu 18. a 19. století prošlo drobné podnikání značnou krizí, kterou způsobil nástup tovární výroby (tzv. velkosériové). V této době docházelo k útlumu řemeslné individuální práce. Na obranu samotných živností vznikla nová forma podnikání, a to družstevní.

Zásadním způsobem se změnilы podmínky pro podnikání vydáním živnostenského řádu v r. 1859, který přinesl jejich uvolnění. Vyšel v době modernizujícího se Rakousko-Uherska, v době zrušení nevolnictví a počínajícího průmyslového rozvoje ekonomik. V následujících letech došlo k výraznému nárůstu drobných živností. Jejich počet se zvýšil zejména v období mezi válkami, kdy přesáhl 700 000 živností. Z tohoto počtu živnostenských závodů bylo 642 505 o velikosti do 5 pracovníků. Celkem tyto živnostenské podniky zaměstnávaly 1 117 616 osob. Převažovaly živnosti řemeslné a obchodní.

Na českém území v období let 1948 – 1989 se malé a střední podnikání ubíralo jiným směrem, než tomu bylo ve světě. V zemích, kde nenastoupil totalitní režim, se malé podniky nadále rozvíjely a země je považovaly za součást jejich ekonomik a snahou vyspělých zemí je bylo podporovat. V tomto období začaly první kroky k budování institucí zaměřených na podporu malého a středního podnikání. Naopak v Československé republice se po druhé světové válce začaly podniky znárodňovat. Tím také docházelo u soukromých živností k útlumu. Socialistický systém vedl k likvidaci soukromého drobného podnikání. V této době hrál velkou roli zvláštní

system družstevnictví. Po roce 1989 dochází v ČR k transformaci národního hospodářství a s tím spojené nové zákony pro podporu drobného podnikání. Počty malých a středních podniků rostou a stávají se důležitým článkem v ekonomice (BEDNÁŘOVÁ, ŠKODOVÁ PARMOVÁ, 2010).

2.2 Definice malého a středního podnikání

Definování malých a středních podniků je v každém státě, instituci a jiných subjektech chápáno trochu jinak. JÁČ, RYDVALOVÁ, ŽIŽKA (2005) uvádějí, že drobný, malý a střední podnik je charakterizován třemi obecnými kritérii: počtem zaměstnanců, ekonomickými kritérii a nezávislostí. Kritérium nezávislosti znamená, že podnik nemá více než 25 % kapitálu a hlasovacích práv ve vlastnictví jiného subjektu.

Jak uvádějí autoři LEDNICKÝ A VANĚK (2004) ve svých publikacích, pro klasifikování malého a středního podnikání se využívá řada aspektů. Všeobecně jsou známy indikátory čistě kvantitativní, čistě kvalitativní, ale i jejich kombinace. Níže jsou vyjmenovány jednotlivě zastoupené ukazatele:

„Při charakteristice pomocí kvantitativních ukazatelů jsou pro zařazení podniků mezi malé a střední používány zejména ukazatele např. počet zaměstnanců, výše aktiv, výše zisku, podíl v relevantních segmentech trhu apod.

Při charakteristice pomocí kvalitativních ukazatelů bývají nejčastěji uváděny tyto charakteristické atributy: např. personální spojení vlastnictví s řízením podniku, právní forma, typ organizační struktury, kvalita personálu, schopnost rychlých a adekvátních reakcí na změny v relevantním prostředí, omezené možnosti získávání kapitálových zdrojů (např. nemožnost rozšíření kapitálu formou emisí akcií), postavení na trhu apod. Kombinace obou výše uvedených charakteristik umožňuje získat nové ukazatele, které rozšiřují možnosti použití kvantitativních nebo kvalitativních charakteristik.“

V definici drobné podnikání, uvedené níže, podle CÍSAŘE (1996), můžeme také spatřit důležité rysy pro definování MSP:

„Drobný podnik je nezávisle vlastněn a řízen a není dominantní v oblasti svého působení. Je samostatnou jednotkou v rukou jednoho nebo několika podnikatelů a omezeným počtem pracovníků s relativně malým výrobním kapitálem a ročním obratem.“

„V únoru 1996 přijala Evropská komise doporučení, týkající se definice MSP v rámci EU. Potřeba jednotně vymezit malé a střední podniky vycházela z požadavku vytvořit rovné podmínky pro všechny podnikatelské subjekty. V České republice je definice uvedena v Zákoně o podpoře malého a středního podnikání č. 47/2002 Sb., v novelizovaném znění. Od 1.1.2005 je v platnosti také nová definice malého a středního podnikání pro účely přiznání podpory z veřejných finančních prostředků v prostředí EU.

Jako základní kritéria byla zvolena následující:

- počet zaměstnanců;
- obrat;
- celková hodnota aktiv;
- nezávislost.

Tabulka 1 Kritéria pro zařazení malých a středních podniků

Kritéria	Střední podniky	Malé podniky
Počet zaměstnanců	méně než 250 zaměstnanců	méně než 50 zaměstnanců
Roční obrat	do 50 mil. EUR	do 10 mil. EUR
Celková hodnota aktiv	do 43 mil. EUR	do 10 mil. EUR
Nezávislost	není více než 25 % kapitálu a hlasovacích práv ve vlastnictví jhého subjektu	není více než 25 % kapitálu a hlasovacích práv ve vlastnictví jhého subjektu

Zdroj: Bednářová, Škodová Parmová, 2010

Dále známe tzv. pojem drobné podniky, to jsou podniky, které zaměstnávají méně než 10 zaměstnanců a jejich aktiva/majetek nebo obrat/příjmy nepřesahují 2 mil. EUR“ (BEDNÁŘOVÁ, ŠKODOVÁ PARMOVÁ, 2010).

Další členění malých a středních podniků pro různé instituce uvádí SYNEK (2010) v publikaci s názvem Podniková ekonomika a patří mezi ně např.:

„Ministerstvo práce a sociálních věcí zákonem o organizaci a provádění sociálního zabezpečení ukládá Okresním správním úřadům sociálního zabezpečení povinnost zajišťovat výplatu nemocenského pojištění za organizace s méně než 25 zaměstnanci.

Český statistický úřad v každoročních vyhláškách stanoví Program statistických zjišťování. Vyhlášky ukládají zpravodajskou povinnost pro jednotlivé výkazy individuálně v závislosti na počtu zaměstnanců zpravodajské jednotky:

- podniky se 100 a více zaměstnanci;
- podniky s 20 – 99 zaměstnanci;
- podniky s 0 – 19 zaměstnanci.

Ministerstvo spravedlnosti obchodním zákoníkem ukládá fyzickým osobám povinnost zápisu do obchodního rejstříku v případech, kdy výše čistého obratu zjištěná podle zvláštního právního předpisu dosáhla, nebo překročila za poslední dvě účetní období částku, která zakládá povinnost ověření účetní závěrky auditorem, provozují-li živnost průmyslovým způsobem, nebo tak stanoví zvláštní právní předpis.

Banky působící v ČR zpravidla považují za horní hranici pro malé a střední podniky roční obrat nepřesahující 300 mil. Kč.“

2.3 Význam malého a středního podnikání

Malé a střední podniky jsou pro ekonomiky velmi důležitou složkou a není možné je opomíjet. Tyto podniky vytvářejí přirozené podnikatelské prostředí, významně se účastní na zaměstnanosti a celkově stabilizují hospodářství jako takové. V Evropě nalezneme kolem 19 milionů malých a středních podniků. V procentuálním vyjádření jde o 99,8 % všech podniků v EU a tyto podniky zaměstnávají více než 74 mil. pracovníků. Mají nejen ekonomický význam, ale i sociální. Z mnoha těchto důvodů

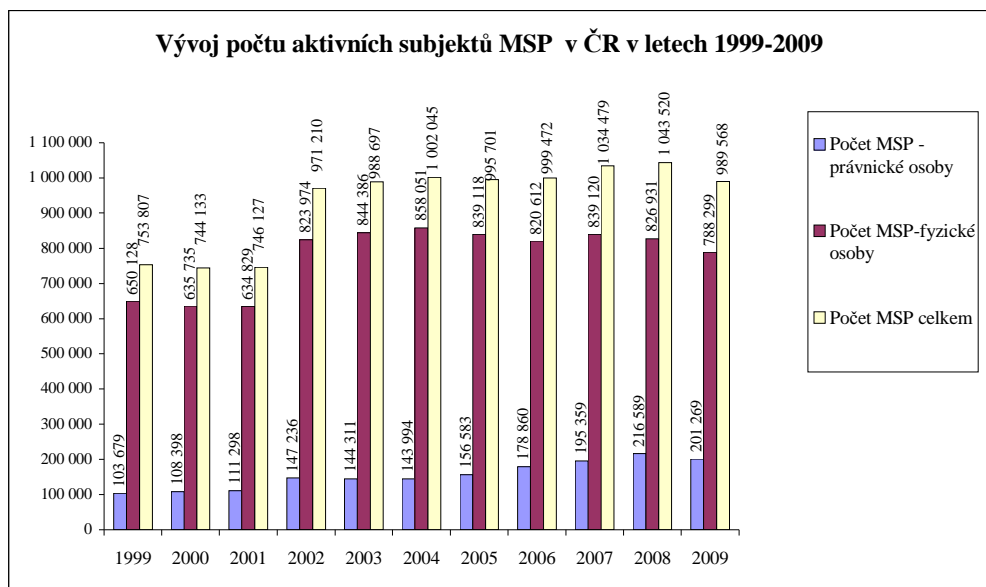
se také snaží stát, potažmo Evropská unie napomoci těmto menším podnikům vzhledem k jejich znevýhodněné pozici na trhu oproti velkým korporacím (Zpráva o vývoji malého a středního podnikání a jeho podpoře v roce 2009, 2010).

2.3.1 Ekonomický a sociální přínos malých a středních podniků

„Ekonomický a sociální přínos MSP je charakterizován schopnostmi:

- zmírňovat negativní důsledky strukturálních změn;
- působit jako subdodavatelé velkých podniků;
- vytvářet pracovní příležitosti za nízkých kapitálových nákladů;
- vytvářet podmínky pro rozvoj a zavádění nových technologií;
- rychleji se adaptovat na požadavky a výkyvy trhu;
- vyplňovat okrajové oblasti trhu, které nejsou pro větší podniky zajímavé;
- decentralizovat podnikatelské aktivity a napomáhat rychlejšímu rozvoji regionů, menších měst a obcí“ (BEDNÁŘOVÁ, ŠKODOVÁ PARMOVÁ, 2010).

Obrázek 1 Vývoj počtu subjektů MSP v ČR



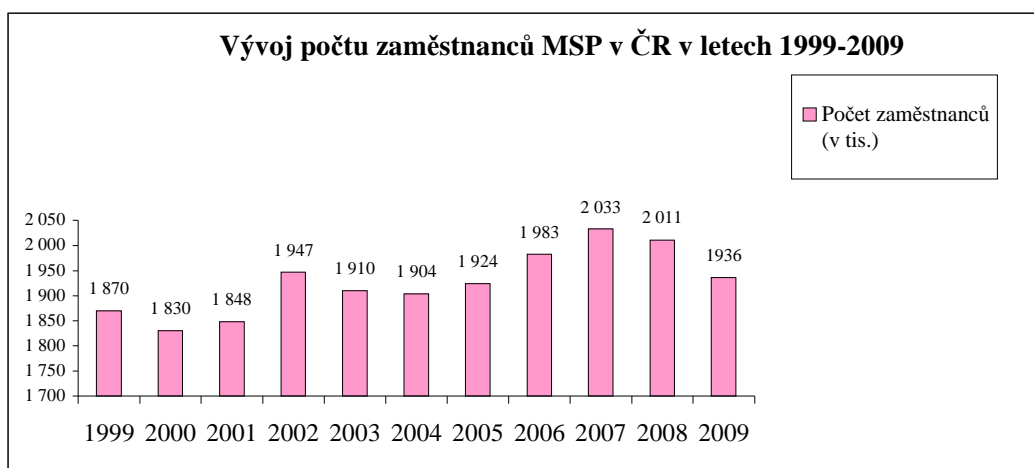
Zdroj: MPO, 2010

V České republice bylo k 31.12.2009 evidováno celkem 2 898 826 živnostenských oprávnění, což oproti roku 2008 představuje nárůst o 83 426 živnostenských oprávnění (tj. o 2,96 %).

Podle údajů ČSÚ vykazovalo podnikatelskou činnost k 31. 12. 2009 v ČR celkem 991 206 právnických a fyzických osob, z toho bylo 989 568 malých a středních podniků. Oproti roku 2008 je to pokles o 53 952 malých a středních subjektů, tj. 5,2 %.

Podíl MSP na celkovém počtu aktivních podnikatelských subjektů v roce 2009 byl 99,83 %.

Obrázek 2 Vývoj zaměstnanosti v MSP



Zdroj: MPO, 2010

Celkový počet zaměstnanců MSP se v roce 2009 snížil oproti roku 2008 o 75 tis. (v procentním vyjádření jde o 3,73 %) na celkových 1 936 tis. zaměstnanců. K největšímu poklesu zaměstnanců došlo v roce 2009 v průmyslu, službách a zemědělství. Vývoj je zaznamenán v grafu 2.

K 31.12.2009 vykazovala ČR tyto souhrnné údaje o malých a středních podnicích:

- Celkový počet MSP je 989 568.
- MSP se podílí 62,33 % na celkové zaměstnanosti.
- MSP se podílí 36,22 % na tvorbě HDP.

- MSP se podílí 50,7 % na celkovém vývozu.
- MSP se podílí 57,4 % na celkovém dovozu (Zpráva o vývoji malého a středního podnikání a jeho podpoře v roce 2009, 2010).

2.3.2 Společenský přínos malého a středního podnikání

„Postavení malých a středních podniků napomáhá hospodářstvím daných států ke stabilní situaci a jakékoliv nejistoty a změny jsou určitým rizikem. Ve většině případů tyto typy firem zastupují místní kapitál, místní vlastnické poměry a všechny výsledky z podnikání jsou ponechány na daném území, popř. státě. Obvyklou cestou při oživování zaostalých regionů je právě podpora a rozvoj malých a středních podniků. Malé a střední podniky jsou obvykle mnohem těsněji svázány s daným regionem. Podnikatel v regionu zpravidla bydlí. Vedle toho, že poskytuje danému regionu zaměstnanost a ekonomické přínosy, není výjimečné, že se stává sponzorem různých charitativních a dalších akcí. Nelze pominout ani tu skutečnost, že ve vztahu k danému prostředí jsou tito podnikatelé mnohem méně anonymní. Jejich okolí je zná a jejich činy jsou tak pod veřejnou kontrolou.

Mnohé malé provozovny (drobné krámký, kavárny, provozovny služeb) dotvářejí urbanizaci měst a vesnic, oživují prostor, udržují či obnovují historickou architekturu“ (VEBER, SRPOVÁ, 2005).

2.4 Výhody a nevýhody malého a středního podnikání

„Malé a střední podniky jsou vnímány flexibilně, a to zejména v oblasti poptávky, struktury a objemu výroby, což jim umožňuje držet krok a umí tak reagovat na rychlé změny. Větší podniky mají problémy týkající se rychlých změn v jejich pracovním prostředí. Navíc je vnímáno, že malé a střední podniky mají řadu dalších výhod oproti rozsáhlým podnikům, a sice menší vnitřní byrokracii, konsensuální styl řízení, obecně vysoce motivované pracovní síly a lepší pracovní vztahy.

Údaje Evropské komise naznačují, že více než polovina malých a středních podniků zkrachuje do pěti let od zahájení. Komise identifikuje pět faktorů,

které vysvětlují tuto relativní slabost:

- stále složitější právní, daňové a správní prostředí, které je zvláště zatěžující pro malé a střední podniky;
- nemožnosti přístupu do výzkumných programů a využití jejich výsledků;
- poměrně nedostatečné vedoucí a školící schopnosti;
- vyšší rizika spojená s úvěry pro malé a střední podniky;
- překážky v přístupu na nové trhy“ (JOHNSEN, 2000).

„Za základní nevýhody malých a středních podniků považují autorky BEDNÁŘOVÁ, ŠKODOVÁ PARMOVÁ (2010) tyto:

- malá ekonomická síla v porovnání s velkými podniky;
- obtížný přístup ke kapitálu omezující možnost financování rozvojových aktivit;
- horší přístup k odbornému vzdělávání, nižší dostupnost potřebných informací a poradenských služeb;
- nekalá konkurence ze strany velkých podniků;
- omezení v odbytu hotových výrobků na domácím trhu, zvýšené náklady při jeho vývozu;
- konkurence obchodních řetězců vytvářených kapitálově silnými firmami;
- slabá pozice v soutěži o veřejné zakázky;
- platební nekázeň způsobující druhotnou platební neschopnost;
- vysoké administrativní zatížení.“

„Jako výhody malého a středního podniku definovali autoři VODÁČEK, VODÁČKOVÁ (2004):

- nižší náročnost na řízení;
- nižší míra byrokracie;
- nižší anonymita rozhodování;
- lepší organizační pružnost;
- schopnost včasné reakce na změny podnikatelského prostředí.“

2.5 Právní úprava malého a středního podnikání

Publikace, které se zabývají popisem fungování malého a středního podnikání, se shodují na vymezení dvou právních předpokladech:

- a) zákony, které mají restituční charakter a zákony vztahující se k malé a velké privatizaci, jakož i transformační zákon o družstvech;
- b) zákony zabezpečující obnovu a fungování tržního systému (obchodní zákoník, živnostenský zákon aj.).

Seznam důležitých zákonů:

- zákon č. 229/1991 Sb., o úpravě vlastnických vztahů k půdě a jinému zemědělskému majetku (tzv. zákon o půdě);
- zákon č. 42/1991 Sb., o úpravě majetkových vztahů a vypořádání majetkových nároků v družstvech (tento zákon se vztahoval nejen na zemědělská družstva, ale i výrobní, spotřební a bytová);
- zákon č. 427/1990 Sb., o převodu některých věcí ve vlastnictví státu do vlastnictví právnických nebo soukromých osob (tzv. zákon o malé privatizaci);
- zákon č. 105/1990 Sb., o soukromém podnikání občanů – jde o první zákon vytvářející právní rámec pro provozování drobného soukromého podnikání;
- zákon č. 237/1995 Sb. o živnostenském podnikání – tímto zákonem došlo k zrovnoprávnění s tzv. velkým podnikáním a odbouráním některých výhod, zejména daňových a byl zpřísněn přístup k živnostenskému oprávnění;
- zákon č. 47/2002 o podpoře malého a středního podnikání (BEDNÁŘOVÁ, ŠKODOVÁ PARMOVÁ, 2010).

2.6 Podpora malého a středního podnikání

Podporu lze rozdělit z hlediska zdrojů na:

- komerční – jedná se o placené služby např. daňové, účetní, právní apod.;
- nekomerční – jde o pomoc ze strany státu – kde vystupují vládní nebo nevládní organizace, dále o pomoc ze strany Evropské unie.

Státní podpora malého a středního podnikání nekomerční

V r. 1992 byl přijat zákon č. 299/1992 Sb. o státní podpoře MSP, který byl posléze v roce 2002 nahrazen zákonem č. 47/2002 o podpoře malého a středního podnikání. Mezi hlavní důvody lze zařadit tyto:

- usnadňovat zakládání MSP;
- zlepšovat postavení.

Podpory pro MSP se vztahují pouze na podnikatele se sídlem na území ČR a dále nejsou určeny pro podniky z oblasti zemědělské a lesnické prvovýroby.

Okruhy podpory

- kapitálově posílit podniky;
- zvyšovat odbornost;
- vytvářet nová pracovní místa;
- spolupráce se zahraničím;
- hospodářský rozvoj jednotlivých oblastí;
- spolupráce mezi podniky;
- poskytování poradenství.

Formy podpory lze členit na:

- přímé finanční pomoci - finanční prostředky na konkrétní projekty;
- nepřímá podpora – v oblasti finančního hospodaření, informací a poradenství.

Podle zákona o podpoře MSP se podpora poskytuje ve formě:

- a) návratné finanční výpomoci;
- b) dotace;
- c) finančního příspěvku;
- d) záruky;
- e) úvěru se sníženou úrokovou sazbou.

Finanční prostředky ze státního rozpočtu jsou uvolňovány do rozpočtů ministerstev a to Ministerstva průmyslu a obchodu ČR, Ministerstva financí ČR, Ministerstva pro místní rozvoj ČR, Ministerstva zemědělství ČR a Ministerstva práce a sociálních věcí ČR (www.businessinfo.cz, 2010).

2.7 Důležité instituce pro malé a střední podnikání

Základní aktivity, které jsou uplatňovány u podpory malých a středních podniků lze rozdělit do dvou skupin:

- a) informační podpora;
- b) finanční podpora.

Z hlediska původu můžeme subjekty poskytující oba výše uvedené typy podpor rozdělit do tří skupin:

- a) vládní organizace zaměřené na poskytování různých služeb podnikatelům;
- b) nevládní organizace na bázi zpravidla neziskových organizací;
- c) podnikatelské subjekty.

2.7.1 Instituce zabývající se poskytováním podpory - vládní organizace

CzechInvest

Tato státní příspěvková organizace je zřízena Ministerstvem průmyslu a obchodu ČR. Hlavním cílem je posilovat konkurenceschopnost českých podniků a to prostřednictvím podpory malých a středních podnikatelů, budování podnikatelské infrastruktury, zvyšování výzkumu a inovací a získávání zahraničních investic do výroby, služeb a technologického výzkumu. Dále CzechInvest propaguje Českou republiku v zahraničí. Na počátku roku 2004 agentura založila 13 regionálních kanceláří. Tyto regionální kanceláře nabízejí služby např.: informují o možnostech podpory podnikání ze strukturálních fondů EU, podporují firmy při realizaci svých investičních záměrů v dané oblasti, spolupracují se zástupci místní správy a samosprávy, školami atd. (www.czechinvest.org/o-czechinvestu, 2010).

Regionální poradenské a informační centrum (RPIC)

Od roku 1992 se v ČR začala zřizovat regionální poradenská a informační centra. V ČR působí 34 těchto center. Mezi základní služby patří konzultace, poradenství a pomoc při vytváření podnikatelských plánů, zprostředkování bankovních úvěrů, vytváření nových pracovních míst apod. Tyto služby jsou poskytovány bezplatně, nebo za snížené sazby (www.businessinfo.cz, 2010).

Podnikatelská a inovační centra (BIC – Business and Innovation Centre)

V ČR se jedná o 5 takovýchto center a to v Plzni, Ostravě, Brně a dvě v Praze. Tyto centra se zaměřují na podnikatelské, technické a technologické poradenství, transfer technologií ze zahraničí. Zpracovávají výsledky o výzkumu a vývoji a v neposlední řadě podporují firmy umístěné v podnikatelských inkubátorech. Často mají vazby na VŠ a velké průmyslové podniky. Dalšími aktivitami jsou:

vyhledávání začínajících podnikatelů, poskytování podpory v inovačních aktivitách, organizování různých školení podnikatelů (www.bic.cz/, 2010).

CzechTrade

Jedná se o vládní proexportní agenturu zřízenou Ministerstvem průmyslu a obchodu ČR v roce 1997. Jejím cílem je poskytování služeb pro zlepšení výsledků zahraničního obchodu ČR a exportních aktivit českých podnikatelských subjektů.

Hlavním přínosem nabízených služeb CzechTrade je usnadnění vstupu českých firem na mezinárodní trhy (www.czechtrade.cz/o-czechtrade/, 2010).

Design Cabinet CZ

Design Cabinet CZ byl založen v březnu 2008. Navazuje na některé činnosti bývalého Design centra ČR (založeno 1991, zrušeno 2007). Opírá se o nestátní a soukromé zdroje. Design Cabinet CZ slouží jako servisní tým pro designéry, podnikatele, firmy, média, studenty a školy všech stupňů a typů (www.designcabinet.cz/o-nas, 2010).

Vědeckotechnické parky (VTP)

Termín vědeckotechnické parky je v podmínkách České republiky používán od roku 1990 souhrnně pro všechny druhy parků (center). Vědeckotechnické parky se člení především do tří hlavních typů:

- vědecký park (centrum);
- technologický park (centrum);
- podnikatelské a inovační centrum (mezi nimi členové sítě European Business and Innovation Centre Network - BIC).

Zakladateli VTP jsou státní a regionální orgány, univerzity, výzkumné a vývojové organizace, průmyslové podniky, hospodářské komory, finanční instituce, soukromé firmy, sdružení a svazy (www.svtp.cz/o-spolecnosti/, 2010).

Agentura projektového a dotačního managementu Karlovarského kraje, p.o.

Agentura projektového a dotačního managementu Karlovarského kraje, p.o. vznikla v roce 2006 jako příspěvková organizace kraje, jejíž hlavní náplní činností je příprava, realizace a monitorování projektů Karlovarského kraje financovaných ze zdrojů EU v plánovacím období 2007 – 2013. Agentura se mimo jiné zabývá konzultační a poradenskou činností (zejména v oblasti dotačního managementu), tvorbou rozvojových dokumentů, analýz, strategií, koncepcí, programů, plánů a projektů a publikační a propagační činností (<http://apdm.cz/o-nas/>, 2010).

Centrum pro regionální rozvoj ČR (CRR ČR)

CRR ČR je příspěvková organizace, která byla založena již v roce 1996 Ministerstvem pro místní rozvoj ČR. Tato organizace aktivně podporuje regionální politiky vlády. Je kontrolním a zprostředkujícím subjektem dotačních programů z Evropské unie vypsané pro Českou republiku. Zajišťuje hardware i software podporu pro projekty spolufinancované ze strukturálních fondů EU (MONIT A BENEFIT). Také řídí a provozuje Regionální informační servis (RIS), který je unikátním on-line souhrnem regionálních dat z celé ČR (www.crr.cz/cs/o-nas/info-o-crr/, 2010).

2.7.2 Instituce zabývající se poskytováním podpory - nevládní organizace

Hospodářská komora ČR (HK ČR)

Hospodářská komora České republiky zastupuje podnikatelskou veřejnost na základě zákona č. 301/1992 Sb. HK ČR dle zákona podporuje všechny podnikatelské oblasti mimo zemědělství, potravinářství a lesnictví. Hlavním úkolem komory je vytvářet příležitosti pro podnikání, prosazovat a podporovat opatření, která přispívají

k rozvoji podnikání v ČR a tím i k celkové ekonomické stabilitě státu. Od roku 2004 je HK ČR povinným připomínkovým místem podnikatelské legislativy (www.komora.cz, 2010).

Agrární komora

Sdružuje většinu podnikatelů v zemědělství, lesnictví a potravinářství, prosazuje a obhajuje zájmy svých členů, poskytuje poradenství a informační služby na celém území ČR v následujících oblastech: právní a legislativní, konzultační, poradenské a praktické přípravy na povolání, zahraničních vztahů, celní a certifikační (www.agrocr.cz, 2010).

Svaz obchodu ČR a cestovního ruchu

Svaz obchodu a CR v ČR existuje již 20 let. Představuje vrcholové, nezávislé, dobrovolné a lobistické sdružení, reprezentanta svazů, asociací, velkých retailových a distribučních společností, spotřebních družstev, obchodních aliancí a franchisingových sítí, malých a středních firem obchodu, pohostinství, cestovního ruchu a souvisejících služeb, jde o organizaci, která prostřednictvím svých regionálních kanceláří a krajských zastoupení spolupracuje s územními samosprávami na sociálním a hospodářském rozvoji krajů (www.socr.cz, 2010).

Svaz průmyslu a dopravy ČR

Je nestátní nepolitická organizace, sdružující zaměstnavatele a podnikatele v ČR. Je také největším zaměstnavatelským svazem, který reprezentuje rozhodující část českého průmyslu a dopravy. Jeho posláním je ovlivňovat hospodářskou a sociální politiku vlády České republiky, s cílem vytvářet optimální podmínky pro dynamický rozvoj podnikání v ČR a hájit společné zájmy svých členů. Dále prosazuje zájmy zaměstnavatelů a podnikatelů ČR v evropských a mezinárodních organizacích (<http://www.spcr.cz>, 2010).

Asociace malých a středních podnikatelů a živnostníků ČR (AMSP ČR)

AMSP ČR sdružuje malé a střední podniky a živnostníky i jejich organizace z celé republiky a je registrována Ministerstvem vnitra ČR. Členové nemusí splňovat kritérium MSP dle pravidel EU, tj. společnost do 250 zaměstnanců, může to být i společnost větší. Mezi členy asociace patří také vybrané banky a finanční instituce, střední a vysoké školy, cechy živnostníků apod. Členům poskytuje především informační servis cíleně zaměřený na segment malých a středních firem – novinky z oblasti bankovních produktů, marketingu, vzdělávání, podpory exportu, statistiky, legislativy apod. (www.amspace.cz, 2010).

Unie malých a středních podniků ČR (SME Union)

Unie malých a středních podniků ČR je oficiálním zástupcem českých malých a středních podniků při Evropské unii, zejména při Evropském parlamentu. Cílem Unie je společně s českými podnikatelskými sdruženími vytvářet tlak na zlepšení podnikatelských podmínek u českých i evropských veřejných činitelů. Prostřednictvím Unie malých a středních podniků ČR mohou podnikatelská sdružení společně komunikovat s evropskými orgány. V rámci své činnosti se aktivně zasazuje o podporu svobodného podnikání, odstraňování byrokratických překážek bránící hospodářskému rozvoji a ochrany hospodářské soutěže v ČR a Evropské unii (www.sme-union.cz, 2010).

2.7.3 Instituce zabývající se poskytováním podpory – vládní podpora

Českomoravská záruční a rozvojová banka, a.s. (ČMZRB)

ČMZRB přispívá v souladu se záměry hospodářské politiky vlády České republiky a regionů k rozvoji malého a středního podnikání, infrastruktury a dalších sektorů ekonomiky vyžadujících veřejnou podporu. Byla založena v roce 1992. Banka poskytuje podpory malým a středním podnikatelům formou záruk a zvýhodněných úvěrů s využitím prostředků státního rozpočtu, strukturálních fondů a krajů (www.cmzrb.cz/o-bance/kdo-jsme, 2010).

Česká exportní banka, a.s. (ČEB)

ČEB je specializovaná bankovní instituce pro státní podporu vývozu. Vznikla v roce 1995 a tvoří nedílnou součást systému státní proexportní politiky. Jejím posláním je poskytovat státní podporu vývozu, a to poskytováním a financováním vývozních úvěrů a dalších služeb s vývozem souvisejících. ČEB tak doplňuje služby nabízené domácí bankovní soustavou o financování vývozních operací vyžadující dlouhodobé zdroje financování za úrokové sazby a v objemech, které jsou pro vývozce na bankovním trhu ve stávajících tuzemských podmínkách jinak nedosažitelné (<http://www.ceb.cz/content/view/92/35/>, 2010).

Exportní garanční a pojišťovací společnost, a.s. (EGAP)

EGAP vznikla v červnu 1992 jako státní úvěrová pojišťovna se zaměřením na pojišťování vývozních úvěrů proti teritoriálním a tržně nepojistitelným komerčním rizikům spojeným s vývozem zboží a služeb z České republiky. Společnost EGAP se stala součástí systému státní podpory exportu a poskytuje pojišťovací služby všem vývozcům českého zboží, služeb a investic bez rozdílu jejich velikosti, právní formy a objemu pojištěného vývozu (www.egap.cz/o-nas/profil-spolecnosti/index.php, 2010).

Dále jsou to:

- Centrum pro evropskou integraci (CEBRE);
- Sdružení podnikatelů a živnostníků České republiky;
- Internetové informační portály - www.businessinfo.cz, www.risy.cz.

Další instituce - Inovační podnikání

- Asociace inovačního podnikání ČR (AIP);
- Společnost vědeckotechnických prací ČR;
- České inovační centrum (CIRC - Czech Innovation Relay Centre).

2.7.4 Instituce zabývající se poskytováním podpory – privátní organizace

„Vedle vládních a neziskových organizací existuje na trhu velké množství podnikatelských subjektů, které nabízí začínajícím a fungujícím podnikatelským subjektům řadu služeb, jež zasahují do různých sfér podnikání. K početným typům poradenských služeb bezesporu patří vedení účetnictví, daňové poradenství, zabezpečení požadavků bezpečnosti a ochrany zdraví při práci, právní konzultace apod.“ (VEBER, SRPOVÁ, 2005).

2.8 Malé a střední podnikání a Evropská unie

Díky vstupu ČR do Evropské unie se malým a středním podnikům naskytly nemalé možnosti získání podpory, jak finanční, tak i jiné. Na druhé straně vzniká pro podniky riziko v souvislosti s otevřením trhu a zvýšením konkurence.

V EU existují výrazné rozdíly mezi jednotlivými regiony (v oblasti příjmů, příležitostí apod.). Díky regionální politice EU se přesouvají prostředky z bohatých regionů do chudších. Cílem je modernizovat zaostávající regiony a umožnit jim, aby se mohly srovnávat s vyspělými oblastmi. Největší část prostředků v rámci regionální politiky je určena regionům s HDP nižším než 75 % průměru EU. Tyto prostředky plynou na zlepšení infrastruktury a na rozvoj ekonomického a lidského kapitálu. Země, které přesahují určenou hranici HDP, mohou čerpat prostředky

na podporu výzkumu a vývoje, udržitelného rozvoje apod. Menší část prostředků pak jde na přeshraniční a meziregionální spolupráci (www.euroskop.cz, 2010).

2.8.1 ČR a strukturální fondy v letech 2007-2013

V období 2007–2013 může Česká republika z různých fondů získat přibližně 725 miliard korun (cca 26,69 mld. Euro). Evropská unie financuje maximálně 85 % výdajů, český stát musí projekty spolufinancovat přibližně 132,83 mld. Přípravu ČR na využívání fondů EU koordinuje Ministerstvo pro místní rozvoj ČR, které zřídilo specializovanou stránku o strukturálních fondech.

Česká republika připravila pro období 2007–2013 celkem 24 operačních programů, které se dále dělí na tématické, regionální, programy pro Prahu a programy spadající pod cíl Evropská územní spolupráce (www.euroskop.cz, 2010).

2.8.2 Cíle regionální politiky EU

V programovacím období 2007–2013 se ustanovily 3 základní cíle regionální politiky, a to Cíl 1 - Konvergence, Cíl 2 – Regionální konkurenceschopnost a zaměstnanost a Cíl 3 – Evropská územní spolupráce. Bližší popis jednotlivých cílů je shrnut z publikace s názvem Strukturální politika Evropské unie (BOHÁČKOVÁ, HRABÁNKOVÁ, 2009).

Cíl 1 – Konvergence

Tento cíl je určen na urychlení procesu konvergence nejméně rozvinutých členských států a regionů. Je prioritním cílem všech fondů, ze kterých jsou financována opatření na jeho realizaci. K těmto opatřením se řadí investice do hmotného a lidského kapitálu, rozvoj inovací, rozvoj znalostní společnosti, zlepšování schopnosti adaptace na ekonomické a sociální změny, růst kvality životního prostředí a lepší výkonnost institucionální správy. Uvedená a další opatření by měla vytvářet podmínky pro ekonomický růst a růst zaměstnanosti. Územní celky, které jsou způsobilé čerpat finanční podpory ze strukturálních fondů v rámci tohoto cíle, odpovídají úrovni NUTS 2

a jejich HDP na obyvatele měřený paritou kupní síly je nižší než 75 % průměru hrubého domácího produktu na obyvatele EU – 25.

Cíl 2 - Regionální konkurenceschopnost a zaměstnanost

Cíl Regionální konkurenceschopnost a zaměstnanost se vztahuje na regiony, které nespádají pod první výše jmenovaný cíl. Jeho smyslem je posílení konkurenceschopnosti a atraktivnosti regionů včetně posílení zaměstnanosti. Mezi prostředky k dosažení cíle patří: např. opatření obdobná v rámci prvního cíle, tj. investice do hmotného a lidského kapitálu, rozvoj inovací a rozvoj znalostní společnosti a podnikání, ochrana a zlepšování životního prostředí a navíc zvyšování dostupnosti trhu práce pro pracovní síly i podniky, adaptace pracovních sil a podniků na změněné podmínky a dostupnost a rovnost v přístupu na trh práce pro všechny osoby.

Cíl 3 - Evropská územní spolupráce

Do tohoto cíle jsou zařazeny všechny regiony v blízkosti pozemních hranic vnitřních i vnějších na úrovni NUTS 3 a všechny regiony úrovně NUTS 3 podél mořských hranic, vzdálení od sebe maximálně 150 km.

2.8.3 Fondy Evropské unie

Fondy EU jsou hlavním nástrojem pro uskutečnění evropské politiky hospodářské a sociální soudržnosti. Prostřednictvím těchto fondů se přerozdělují finance určené ke snižování ekonomických a sociálních disparit mezi jednotlivými členskými státy a jejich regiony.

Evropská unie disponuje 2 strukturálními fondy, a to jsou:

- Evropský fond pro regionální rozvoj (ERDF);
- Evropský sociální fond (ESF).

Další důležitý fond se nazývá:

- Fond soudržnosti (FS) tzv. Kohezní fond (www.strukturalni-fondy.cz, 2010).

„Evropský fond regionálního rozvoje (European Regional Development Fund – ERDF)

Tento fond byl založen v roce 1975 a financuje investiční, infrastrukturní projekty, tzv. tvrdé projekty. Pomoc financování z prostředků ERDF se zaměřuje především na investice do výroby určené k vytváření nových nebo stávajících pracovních míst, do infrastruktury, do vzdělání, na rozvoj místního potencionálu, na rozvoj malého a středního podnikání v problémových regionech, na výzkum a vývoj, investice zaměřené na péči a ochranu životního prostředí.

Evropský sociální fond (European Social Fund – ESF)

Tento fond byl zřízen v roce 1957 a financuje neinvestiční, neinfrastrukturní projekty, tzv. měkké projekty. Podpora z ESF je zaměřena na integraci nezaměstnaných, zejména osob postižených dlouhodobou nezaměstnaností, mladých lidí do pracovního procesu, osob vyloučených z trhu práce, podporu stejných příležitostí na trhu práce, adaptaci pracovníků na průmyslové změny, stabilizaci a růst zaměstnanosti, posílení lidského potenciálu ve výzkumu, vědě a technologii, posílení systému vzdělávání a další kvalifikaci.

Fond soudržnosti

Vedle strukturálních fondů existuje Fond soudržnosti (FS), který byl založen v roce 1993 jako zvláštní fond solidarity na pomoc nejméně rozvinutým členskými státy v souvislosti s přípravou na vytvoření Evropské měnové unie. Jedná se o fond, který poskytuje finance na významné projekty z oblasti životního prostředí a infrastruktury transevropských dopravních sítí s rozpočtem minimálně 10 mil. EUR“ (SVATOŠOVÁ, 2005).

2.8.4 Vývoj malého a středního podnikání v Evropské unii v období ekonomické krize

Evropská komise shrnula základní údaje o MSP ve své výroční zprávě o EU a malých a středních podnicích 2009 takto:

Mezi léty 2002 až 2008, malé a střední podniky v EU-27 silně rostly a byly hnacím motorem v oblasti práce pro většinu evropských ekonomik. Počet malých a středních podniků se zvýšil o 2,4 milionů (tj. o 13 %), naopak počet velkých podniků vzrostl pouze o 2 000 (neboli o 5 %). Tento růst se promítl i do zaměstnanosti. V průměru v letech 2002 až 2008 se počet pracovních míst v malých a středních podnicích zvýšil o 1,9 % ročně, zatímco počet pracovních míst ve velkých podnicích se zvýšil o pouhých 0,8 % ročně. V absolutních číslech to je 9,4 milionů pracovních míst, které byly vytvořeny v malých a středních podnicích v letech 2002 až 2008.

Dynamický rozvoj sektoru MSP v letech 2002 až 2008 byl rozšířeným fenoménem v celé EU, včetně stávajících i nových členských států. V roce 2008 průměrná velikost podniku činila 6,5 osob, v roce minulém to bylo 6 osob. S nástupem finanční a hospodářské krize v roce 2008 se výše uvedený pozitivní vývoj se dočasně zastavil. Již v roce 2008 došlo ke zpomalení a předběžné odhady poukazují i na stagnaci v dalších letech, pokud jde např. o počet malých a středních podniků. Výroba malých a středních podniků by mohla poklesnout o 5,5 % v důsledku hospodářské krize. Odhady ukazují, že malé a střední podniky se v letech 2009 a 2010 budou chtít zbavit celkem 3,25 milionu pracovních míst (v EU-27).

V průměru malé a střední podniky mají nižší produktivitu práce než velké podniky. V roce 2008 hrubá přidaná hodnota v nákladech výrobních faktorů za obsazené osoby byla 39 000 EUR pro malé a střední podniky a 59 000 EUR pro velké podniky. V sektoru MSP se jedná o 32 000 EUR pro mikropodniky, 42 000 EUR pro malé podniky a 49 000 EUR pro středně-velké podniky. Podobné rozdíly lze najít ve všech ostatních letech, za které jsou data k dispozici (2002 - 2007) a pro téměř každou jednotlivou zemi v EU. Tyto rozdíly v produktivitě práce jsou vysvětleny rozdíly v odvětvové orientaci mezi mikropodniky, malými, středními a velkými podniky, kapitálové náročnosti, do jaké míry firmy mohou využít úspor

z rozsahu, jakož i rozdíl v kvalifikaci personálu menších a větších podniků.

Navíc nižší průměrná produktivita práce u malých a středních podniků také vysvětluje jejich v průměru nižší ziskovost ve srovnání s velkými podniky (zejména pokud jde o mikropodniky). Skutečnost, že v průměru malé a střední podniky vyplácejí nižší mzdy (průměrné mzdové náklady na jednoho zaměstnance činí 29 000 EUR pro malé a střední podniky a 38 000 EUR u velkých podniků), však zřejmě nestačí k vyrovnání tohoto rozdílu (Zdroj: Evropské malé a střední podniky pod tlakem VÝROČNÍ ZPRÁVA O EU malých a středních - PODNIKŮ 2009, Evropská komise, 2010).

2.9 Vysvětlení pojmů mikroregion, okres

V mé diplomové práci se také okrajově zmiňuji o mikroregionech a podobných uskupeních, které často jsou jediným možným řešením v některých projektech. Proto se v této kapitole budu zabírat definicí mikroregionu. Čtenářům bude přiblížena problematika těchto svazků měst.

2.9.1 Definice mikroregionu

Pojem mikroregion v metodické příručce pro zpracování strategických rozvojových dokumentů mikroregionů je objasněn takto:

„Svazek obcí/mikroregion - (právnícká osoba ustavená v souladu s § 49 až 53 č. zákona 128/2000 Sb., o obcích, ve znění pozdějších předpisů) - vzniká pro územně ucelenou oblast vymezenou přirozenými přírodními, technickými nebo historickými hranicemi nebo pojíciími prvky. V obecné formě se jedná o spádové území, které využívá principu soudržnosti, kde více obcí propojuje a provazuje své zájmy a záměry jednotlivých akcí a aktivit s cílem vymezení a realizování žádoucích změn ve všech obcích nebo části obcí takto vymezeného území“ (VLK, 2004).

Menšího rozsahu a praktičtějšího rázu je definice mikroregionu vysvětlena na informačním portálu RISY a pod pojmem mikroregion si lze představit:

„Region malého geografického měřítka. V praxi se zpravidla jedná o účelové mikroregiony, sdružení obcí. V ČR jsou často vytvářeny za účelem získání společné podpory pro čerpání prostředků ze státních fondů a z fondů EU“ (www.risy.cz, 2010).

2.9.2 Nomenklatura územních statistických jednotek (NUTS)

„Zkratka pochází z francouzského překladu. Toto značení územních celků bylo vytvořeno pro statistické účely Eurostatu v roce 1988. Slouží pro porovnání a analýzu ekonomických ukazatelů, statistické monitorování, přípravu, realizaci a hodnocení regionální politiky členských zemí EU.

Česká republika byla historicky tradičně dělena na kraje odpovídající úrovni NUTS III, avšak kvůli vstupu do Evropské unie musela zavést mezi stát a kraje ještě jeden stupeň členění odpovídající úrovni NUTS II: regiony soudržnosti. Právě na úrovni NUTS II je totiž směřována podpora z fondů EU v cíli Konvergence a částečně též Regionální konkurenceschopnost a zaměstnanost. Kromě tří úrovní NUTS ještě existují dvě nižší úrovně územněsprávního statistického členění, které však již nejsou určující pro rozdělení prostředků z fondů EU. Jedná se o tzv. místní administrativní jednotky (LAU)“ (www.strukturalni-fondy.cz, 2010).

Tabulka 2 Členění území České republiky

Úroveň	Název	Počet jednotek v ČR
NUTS I	Stát	1
NUTS II	Regiony soudržnosti	8
NUTS III	Kraje	14
LAU I	Okresy	76 + 15 pražských obvodů
LAU II	Obce	6 249

Zdroj: www.strukturalni-fondy.cz, 2010

2.9.3 Definice okresu

„Statistická územní jednotka na úrovni LAU II (okres) má platnost pouze na území České republiky. Představuje územní členění státu na okresy s výjimkou území Prahy, kde je uplatněno statistické členění na 15 správních obvodů. Statistická územní jednotka na úrovni LAU II byla zavedena s účinností od 1.9.1999. Okresní úřady na území České republiky ukončily svoji činnost 31. prosince 2002, takže od 1. ledna 2003 představují okresy pouze územní obvody policie, soudů a některých jiných státních institucí“ (www.risy.cz, 2010).

3 Metodika

3.1 Cíle diplomové práce

Hlavním cílem diplomové práce je zanalyzovat vybrané formy podpory podnikání a jejich využívání MSP v okrese Sokolov. Dále zhodnotit spolupráci malých a středních podniků se zástupci měst a mikroregionů a navrhnout možnosti dalšího rozvoje MSP.

Dílní cíle jsou:

- vypracování hospodářské charakteristiky okresu Sokolov;
- přiblížení možnosti dalšího rozvoje pro podnikatele v souvislosti s vybudováním jezera Medard.

3.2 Hypotézy

Pro tuto práci byly zvoleny tyto hypotézy:

1. Informovanost malých a středních podniků v okrese Sokolov o podporách MSP je dostatečná.
2. Budování jezera Medard nevidí místní podnikatelé jako výhodu pro rozvoj svého podnikání.
3. Zástupci obcí (okolo jezera Medard) vidí ve vybudování tohoto projektu příležitost pro rozvoj daného regionu.

3.3 Struktura diplomové práce

Diplomová práce je rozdělena do několika kapitol. První kapitolou je Úvod, následuje kapitola s názvem Literární přehled. V této části jsou vysvětleny pojmy malý a střední podnik. Dále je uvedeno několik definic a popisů této oblasti. Blíže je charakterizován význam MSP, a to nejen ekonomický, ale i společenský. Jsou

zde vyjmenovány výhody a nevýhody malých a středních podniků a jejich omezení. Následně je vysvětlena problematika právní úpravy MSP, podpora MSP ze strany státu a vztah MSP a EU. Ve třetí kapitole je nastíněna Metodika diplomové práce – cíle, hypotézy, struktura, použité metody a zdroje informací. V další kapitole je provedena charakteristika okresu Sokolov (obecná a hospodářská). Součástí charakteristiky je stručný popis jezera Medard. Dále jsou v práci uvedeny programy podpory a jejich využití pro MSP v okrese Sokolov. V následující kapitole jsou zanalyzovány výsledky vyplývající z dotazníkového šetření provedeného v okrese Sokolov u malých a středních podnikatelů a shrnuty výsledky rozhovorů se zástupci vybraných měst okolo jezera Medard. V závěru jsou shrnuty výsledky práce, zodpovězeny hypotézy a vymezeny možnosti návrhových opatření v této oblasti. Na konci práce je uveden přehled použité literatury a přílohy.

3.4 Použité metody

Řízený rozhovor

Řízený rozhovor byl proveden se starosty obcí Sokolov, Habartov, Svatava a Bukovany nacházející se v okolí jezera Medard. Bylo položeno 10 otázek. Otázky byly směřovány především na problematiku malých a středních podniků – jejich problémů, rozvoji a informování o podporách. Dále byly položeny otázky na budované jezero Medard a částečně na problematiku mikroregionů.

Dotazník

Další metoda, která byla využita, se nazývá dotazníkové šetření. Toto šetření bylo provedeno na území okresu Sokolov v období červenec – prosinec 2010. Dotazník se skládal z 28 otázek. První okruh otázek byl zaměřen na získání základních údajů o podnicích. Dále byly položeny otázky týkající se spokojenosti s legislativní úpravou, zájmy o informace z oblasti podpory podnikání, využití těchto podpor, spokojenosti s informovaností ze strany obcí, kraje a státu. Poslední část otázek byla zaměřena

na budované jezero Medard a problematiku mikroregionů. Tyto otázky byly jednak uzavřené, ale i otevřené viz příloha 18. Dotazník byl rozeslán v elektronické podobě a byl anonymní. Z celkového počtu 180 rozeslaných dotazníků bylo vráceno vyplněných celkem 66 dotazníků. Procentní úspěšnost návratnosti dotazníků je tedy pouze 37 %.

SWOT matice

Jde o souhrnnou metodu kvalitativního vyhodnocení určitého subjektu. Zahrnuje v sobě vnitřní a vnější faktory v podobě silných a slabých stránek a příležitostí a ohrožení. Pro vytvoření této matice bylo využito informací získaných z popisu okresu, ale také z dotazníkového šetření, řízených rozhovorů se starosty a vlastního pozorování. Dále bylo určeno hodnocení důležitosti v bodové škále od 1 (nejméně důležité) do 10 (nejvíce důležité). Bodování bylo stanoveno na základě vlastního uvážení.

Komparativní metoda

Metoda komparace neboli metoda srovnávání se využívá při porovnávání, poznávání a studiu podobností a odlišností. V diplomové práci bylo využito komparace u porovnávání podnikatelského prostředí v jednotlivých obcích.

3.5 Zdroje informací

Informace pro kapitolu „Literární přehled“ byly získány z odborných publikací zaměřujících se na problematiku malého a středního podnikání, dalším významným zdrojem byl internet. Pro kapitolu „Charakteristika okresu Sokolov“ bylo využito statistických údajů získaných především z Českého statistického úřadu, internetového portálu www.rysi.cz a Krajských ročenek 2009, 2010. Další potřebné informace byly zjištěny primárně ve formě dotazníku a řízeného rozhovoru se starosty vybraných obcí a vlastním pozorováním.

4 Charakteristika okresu Sokolov

4.1 Základní charakteristika

Okres Sokolov je součástí Karlovarského kraje. Tento kraj je tvořen 3 okresy: okres Karlovy Vary, Cheb a Sokolov. Najdeme zde celkem 132 obcí, které jsou dále členěny do 518 částí. Tento kraj zaujímá svou rozlohou (3 314 km²) pouze 4,2 % území ČR a řadí se k nejmenším krajům u nás. Okres Sokolov se rozkládá na 754 km², což je ze všech třech okresů nejmenší plocha. Největší je pak okres Karlovy Vary, který zaujímá 45 % z rozlohy kraje a má také největší podíl žijících obyvatel v kraji 39 %. Okres Sokolov je téměř srovnatelný s okresem Cheb, co se do počtu obyvatel týče. Rozložení okresů v Karlovarském kraji zobrazuje obrázek 3.

Obrázek 3 Rozložení okresů v Karlovarském kraji



Zdroj: www.risy.cz, 2010

V tabulce 3 jsou uvedeny základní údaje o všech okresech Karlovarského kraje. V okrese Sokolov můžeme nalézt 38 obcí, které se dále člení na 103 částí. V okrese je 13 obcí se statutem města a 1 se statutem městys. Počet katastrálních území v okrese Sokolov je 129. Z celkového počtu obyvatel žije 76 617 osob ve městech. V okresním městě Sokolov žije 24 467 obyvatel.

Tabulka 3 Základní charakteristika

Základní charakteristika k 1.1. 2009

Kraj, okres	Rozloha v km ²	Počet obyvatel ¹⁾	Počet obcí	Počet částí obcí	Počet obcí se statutem města	Počet obcí se statutem městyse	Počet katastrálních území	Počet obyv. ve městech	Počet obyv. v okres. městě
Karlovarský kraj	3 314	307 636	132	518	37	1	561	256 673	110 799
Cheb	1 046	95 301	40	183	10	-	211	80 925	34 873
Karlovy Vary	1 515	119 432	54	232	14	-	221	99 131	51 459
Sokolov	754	92 903	38	103	13	1	129	76 617	24 467

¹⁾ stav k poslednímu dni sledovaného období

Zdroj: Krajská ročenka, 2010

4.2 Demografické údaje

Počet obyvatel v okrese Sokolov k 31.12.2009 byl 92 903 z toho 47 024 žen a 45 879 mužů. Stav obyvatel v dalších okresech lze vidět v tabulce 4.

Tabulka 4 Počet obyvatel

Stav obyvatel k 31.12.2009

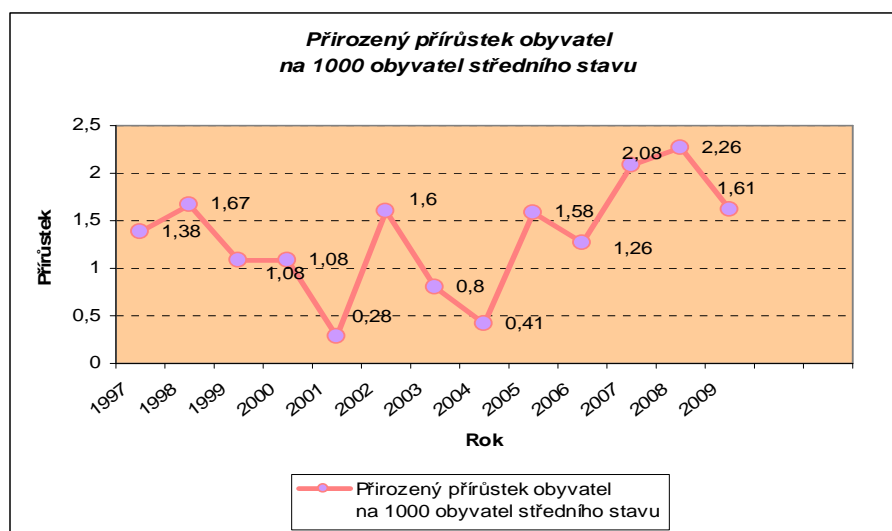
Kraj, okres	Celkem	v tom	
		muži	ženy
Karlovarský kraj	307 636	151 056	156 580
Cheb	95 301	46 709	48 592
Karlovy Vary	119 432	58 468	60 964
Sokolov	92 903	45 879	47 024

Zdroj: Krajská ročenka, 2010

V tabulce (viz příloha 1) je znázorněno věkové složení obyvatelstva. V okrese Sokolov žije nejvyšší počet obyvatel ve věkové hranici v rozmezí 15 – 64 let, a to 66 409 lidí.

Obr. 4 zobrazuje přirozený přírůstek obyvatel na 1000 obyvatel středního stavu v období mezi léty 1995 až 2009 v okrese Sokolov.

Obrázek 4 Vývoj přirozeného přírůstku obyvatel



Zdroj: Krajská ročenka, 2010

4.3 Zaměstnanost a nezaměstnanost, mzdy

Na grafu (viz příloha 4) můžeme vidět vývoj míry registrované nezaměstnanosti v okrese Sokolov v letech 1995 až 2009. Od roku 1995 měla stále stoupající tendenci až na některé výjimky. Od roku 2005 začaly hodnoty klesat. Rapidní negativní skok byl zaznamenán v roce 2009. Za hlavní příčinu lze považovat doznívající ekonomickou krizi.

Dále v grafickém vyjádření (viz příloha 6) lze pozorovat vývoj počtu uchazečů o zaměstnání na 1 volné pracovní místo v letech 1995 až 2009 v okrese Sokolov. Nejvíce uchazečů na 1 volné místo bylo v roce 2009 a to 28,03 uchazeče na 1 volné místo. Naopak nejmenší hodnota byla zaznamenána v roce 1996, kdy na 1 volné místo připadalo 2,08 uchazeče.

Průměrná mzda činí v okrese Sokolov 18 018 Kč za rok 2008. Pokud ji porovnáme s krajem Karlovarským, liší se o 1 393 Kč (průměrná mzda 19 411 Kč). V přepočtu na fyzické osoby je mzda v kraji o 4 131 Kč nižší než republikový průměr. Nejvyšší průměrná mzda v rámci kraje byla docílena v okrese Cheb 20 098 Kč.

Žádná z firem v Karlovarském kraji od ledna 2008 do konce března 2009 nepropouštěla zaměstnance hromadně. Jednou z mála firem, které nepropouští ani v době krize a lidem na mzdách přidala i letos, je těžební společnost Sokolovská uhelná. Průměrná hrubá mzda je 27 188 korun. V porovnání s rokem 2009 vzrostla o 1 046 korun. Kromě Sokolovské uhelné mají nadprůměrné mzdy i zaměstnanci chemičky HSC Sokolov a Witte Nejdek. Ve Witte se bude letos pohybovat mzda kolem 22 000 korun a zůstane na úrovni loňského roku. V HSC lidé berou kolem 25 000 Kč.

Převážná část obyvatelstva je zaměstnána v průmyslu a jemu blízkých odvětvích (těžba uhlí, elektrárny, strojírenství). Největšími zaměstnavateli jsou Sokolovská uhelná, Elektrárna Tisová, Chemické závody a Svatavské a Sokolovské strojírenství.

4.4 Technická vybavenost

Sokolov leží mezi Chebem a Karlovými Vary. Významná dopravní tepna je silnice I. třídy, která je částečně nahrazována rychlostní silnicí. Druhou významnou tepnou je silnice z Kraslic do Sokolova.

Pravidelné vlakové spojení je směrem Karlovy Vary (dále Chomutov – Praha), Cheb (dále Plzeň - Praha) a Kraslice (dále SRN).

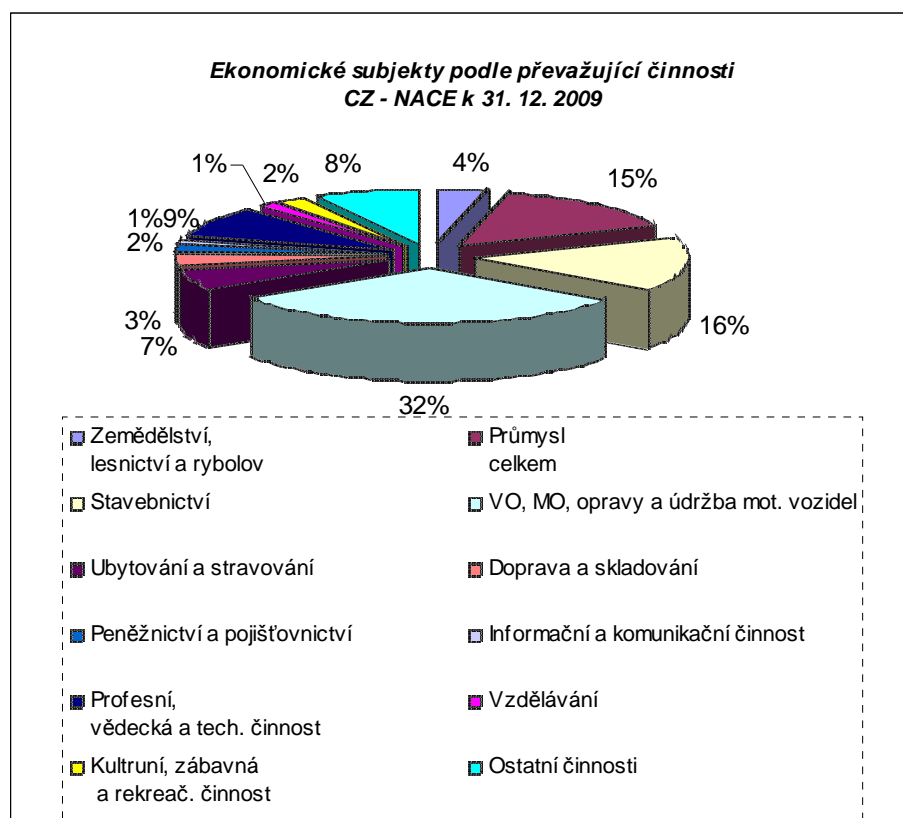
Podél řeky Ohře se buduje páteřní cyklostezka, na kterou se napojují cyklostezky podél Lobežského potoka a okolo jezera Medard.

V tabulce (viz příloha 7) jsou uvedeny délky silnic všech tříd. Dálnici v okrese Sokolov nenalezneme.

4.5 Struktura ekonomických subjektů

Tabulka (viz příloha 8) a s ní spojený obr. 5 nám ukazuje stav hospodářské činnosti okresu Sokolov podle převažující činnosti CZ – NACE. V grafu nejsou uvedeny veškerá odvětví, ale pouze vybrané oblasti podnikání, které se nejčastěji objevují v dotazníkovém šetření. Největší část zaujímají Velkoobchod, maloobchod, opravy a údržba motorových vozidel (32 %) a velký podíl má také stavebnictví (16 %).

Obrázek 5 Počet registrovaných jednotek podle CZ – NACE

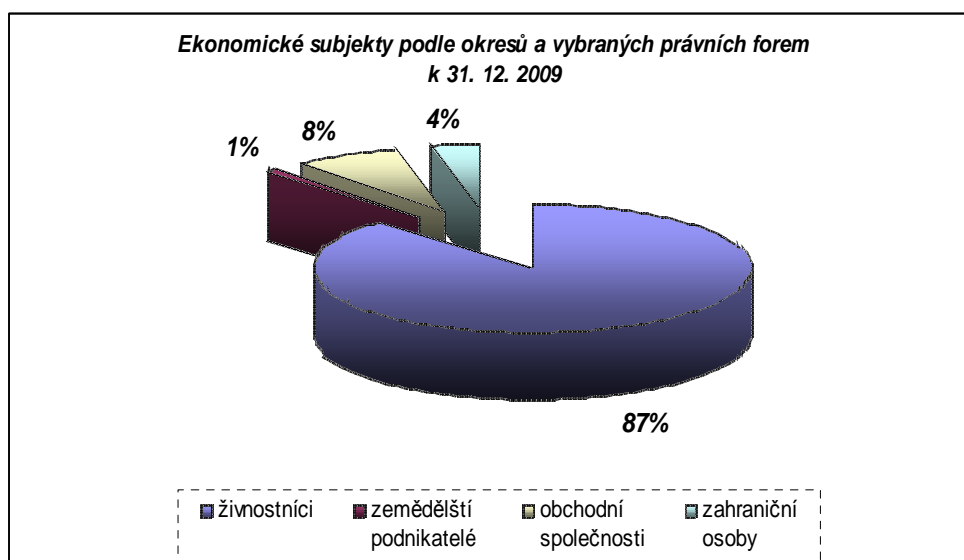


Zdroj: Krajská ročenka, 2010

Příloha 9 a obrázek 6 zobrazují počet ekonomických subjektů v okrese Sokolov podle vybraných právních forem podnikání. Celkový počet registrovaných subjektů k 31.12.2009 byl 18 086. Největší zastoupení mají soukromí podnikatelé podnikající

dle živnostenského zákona (87 %) ze všech forem podnikání. To ukazuje na to, že se bude jednat o malé popřípadě střední podniky.

Obrázek 6 Rozdělení ekonomických subjektů podle právních forem

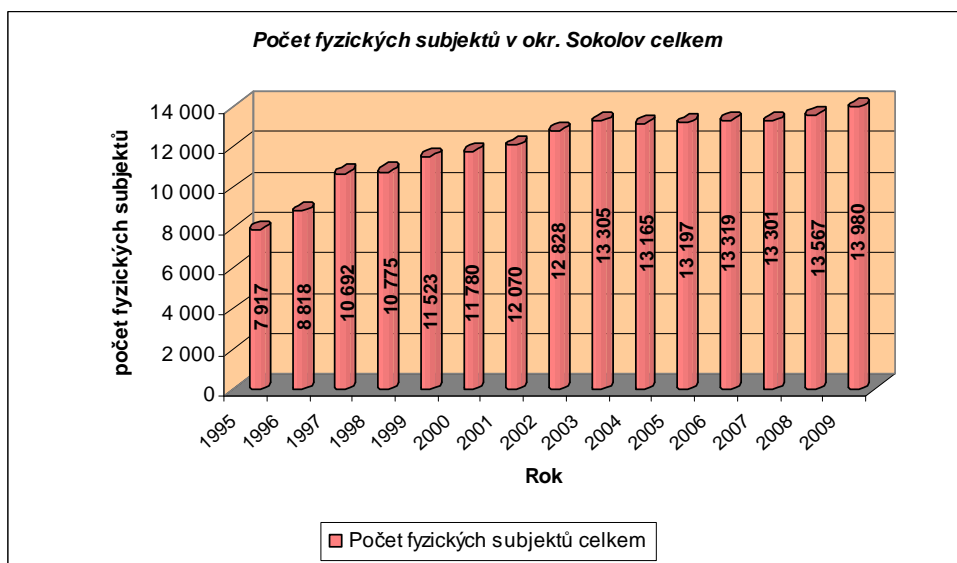


Zdroj: Krajská ročenka, 2010

Dalším členěním ekonomických subjektů je podle počtu zaměstnanců (viz příloha 10 a 11). V této oblasti nejvíce převažují podniky, které nevedly počet zaměstnanců. Ale pokud tuto oblast pomineme, tak na druhém místě se nacházejí podniky, které nemají žádné zaměstnance. Podniky s více jak 500ti zaměstnanci se v okrese Sokolov objevují pouze 3.

V obrázku 7 níže lze vidět postupný vývoj počtu fyzických subjektů v okrese Sokolov za období 1995 – 2009. V první polovině tohoto období docházelo rok od roku k nárůstu subjektů. V druhé půlce se pak počet pohyboval okolo 13 000 fyzických subjektů.

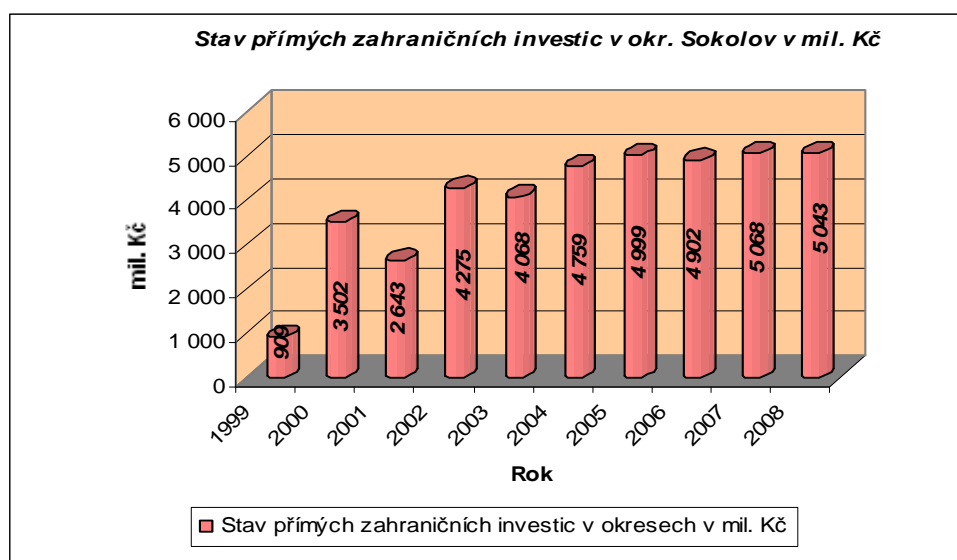
Obrázek 7: Vývoj počtu fyzických subjektů v letech 1995 - 2009



Zdroj: RISY, 2010

Poslední graf této oblasti se zabývá přímými zahraničními investicemi v okrese Sokolov v letech 1999 – 2008. Vývoj je pozitivní, každým rokem dochází ve většině případů k nárůstu těchto investic. V roce 2008 bylo realizováno přes 5 000 mil Kč.

Obrázek 8: Vývoj přímých zahraničních investic v okr. Sokolov v letech 1999 - 2008



Zdroj: RISY, 2010

4.6 Jezero Medard

Vybudování jezera Medard je součástí rekultivací probíhajících na území okresu Sokolov. Tento projekt usiluje o přeměnu zdevastovaného území zasaženého těžbou hnědého uhlí na lokalitu atraktivní pro cestovní ruch. Do projektu je zapojeno několik bývalých lomů, a to Medard – Libík, Lítov – Boden a Gustav. Jde o území okolo 44 km² a v blízkosti se nachází obce Bukovany, Svatava, Citice, Chlum Sv. Máří, města Habartov a Sokolov. Uměle vytvořené jezero bude mít plochu cca 500 ha.

Okolí jezera Medard je rozděleno na dvě části: východní a západní. Ve východní části (v blízkosti vodní) plochy by měly být vybudovány prostory a zázemí pro vodní sporty, sportovní centrum, rekreační ubytovací zařízení, přístup ke koupání a pláži, přístav, a to vše s vazbou na město Sokolov. V západní části by se mělo budovat zázemí pro kulturu a umění, vědu, školství, výzkum, golfové hřiště apod.

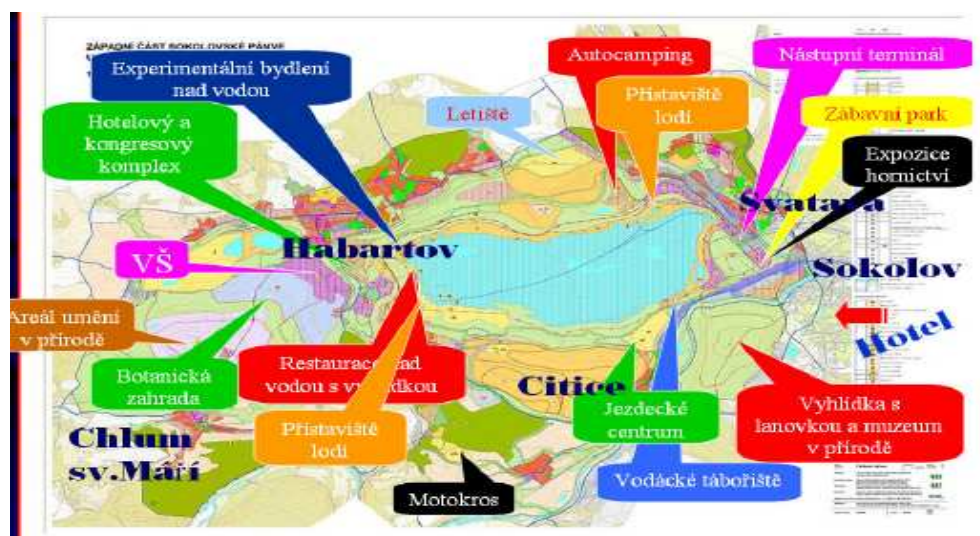
Tabulka 5 Základní parametry jezera Medard

Plocha jezera	493,44 ha
Délka	cca 4 000 m
Šířka	cca 1 500 m
Max. hloubka	50 m
Objem vody jezera	119 850 768 m ³
Nadmořská výška hladiny	400 m n. m.
Délka břehové linie	12 441 m (délka obslužné komunikace)
Zdroj napouštění	řeka Ohře (musí být zachován minimální průtok 6 m ³ s ⁻¹)
Začátek napouštění	2009-2010
Konec napouštění	2011-2012
Délka napouštění	3 roky
Celková rozloha území	4382 ha
Dotčené obce	Bukovany, Citice, Habartov, Chlum Sv. Máří, Sokolov, Svatava
Ukončení poslední těžby	Rok 2000 (Medard – Libík)

Zdroj: <http://www.medard-lake.eu/>, 2011

Základní projekt v sobě zahrnuje několik možností investic z mnoha oblastí např. cestovního ruchu a rekreace (autokemping, srubový tábor, bungalovy, vodácké tábořiště, zázemí pro koupaliště, pláže, hotely, penziony, relaxační zařízení, areál chovu koní, exteriérové vystavení důlní techniky). V kulturní oblasti se předpokládá vybudování amfiteátru a letního kina. Pestrá škála je ve sportovním zaměření. V plánu je vybudování golfového hřiště, hippostezek, cyklostezek, lanového centra, tenisových kurtů, plážového volejbalu, bazénu, motokrosového areálu, lyžařských a běžeckých tratí. V projektu není ani zapomenuto na vědu, výzkum a vysoké školství (např. vybudování vysokoškolského campusu, technologického centra, výzkumného areálu, experimentálních pozemků a zahrad). Zásadní roli pak hraje infrastruktura, do které můžeme zařadit přístaviště, loděnice, lanovku, letiště pro ultralehká letadla a silniční a železniční spojení.

Obrázek 9 Grafické zobrazení jezera Medard



Zdroj: <http://www.medard-lake.eu/>, 2011

Napouštění jezera Medard není snadné a jde o značně zdoluhavý proces. Nejprve se začalo se samovolným napouštěním. Jednalo se o napouštění pouze pomocí důlní a dešťové vody. Napouštění jezera Medard probíhalo od června 2008

a již skončilo. V roce 2010 následně mohlo začít napouštění z uměle vybudovaného koryta z řeky Ohře. Napouštěcí koryto, které řeku s jezerem propojilo, stavěla firma Eurovia jako státní zakázku za 45 milionů korun. Takovéto napouštění potrvá dva až tři roky. Očekává se, že předpokládaná výška hladiny 400 m n. m. by měla být dosažena v letech 2012 až 2013 a závisí to na podmínkách v řece Ohři.

Další důležitou oblastí je kvalita vody pro koupání. Odborníci tvrdí, že čistou vodu zajistí hloubka jezera (až 50 metrů). Navíc do jezera nebude po napuštění, už vtékat žádná jiná voda. Po celou dobu napouštění sledují vodu odborníci z chemického i biologického hlediska.

Také se očekává mírná změna mikroklimatu v okolí jezera. V letních měsících mohou nepatrně teploty stoupnout, naopak v zimním období bude chladněji. Změna se také očekává u větru, který by mohl zrychlit až o 1,5 metru za sekundu, dále stoupne vlhkost vzduchu a častěji se budou vyskytovat mlhy (Zdroj: www.medard-lake.eu, 2011).

5 Programy podpory malého a středního podnikání

Je nezbytné, aby malé a střední podniky byly podporovány. Podpora směřuje nejen ze strany státu, ale i Evropské unie. Česká republika po vstupu do EU vytváří pro jednotlivá operační období tzv. operační programy. Pro období 2007 – 2013 má ustanoveno 26 operačních programů rozdělených na 8 tématických operačních programů, 7 regionálních programů, 2 programy určeny pro Prahu a 9 určených pro podporu přeshraniční spolupráce. Vymezení jednotlivých operačních programů je uvedeno v tabulce 6. Národní programy podpory malého a středního podnikání v současné době nebyly vyhlášeny žádné.

Tabulka 6 Operační programy v období 2007 – 2013

<i>Tématické OP</i>	<i>Regionální OP (ROP)</i>
1. OP Životní prostředí	1. ROP NUTS II Jihovýchod
2. OP Doprava	2. ROP NUTS II Jihozápad
3. OP Podnikání a inovace	3. ROP NUTS II Moravskoslezsko
4. OP Výzkum a vývoj pro inovace	4. ROP NUTS II Severovýchod
5. OP Vzdělávání pro konkurenceschopnost	5. ROP NUTS II Severozápad
6. OP Lidské zdroje a zaměstnanost	6. ROP NUTS II Střední Čechy
7. Integrovaný OP	7. ROP NUTS II Střední Morava
8. OP Technická pomoc	
<i>OP určené pro Prahu</i>	<i>OP pro posilování Evropské územní spolupráce</i>
1. OP Praha Konkurenceschopnost	1. OP Mezinárodní spolupráce
2. OP Praha Adaptabilita	2. OP Nadnárodní spolupráce
	3. OP Přeshraniční spolupráce ČR – Bavorsko
	4. OP Přeshraniční spolupráce ČR – Polsko
	5. OP Přeshraniční spolupráce ČR - Rakousko
	6. OP Přeshraniční spolupráce ČR – Sasko
	7. OP Přeshraniční spolupráce ČR – Slovensko
	8. OP ESPON 13
	9. OP INTERACT II

Zdroj: www.strukturalni-fondy.cz, 2010

5.1 Využití konkrétních operačních programů pro malé a střední podniky v okrese Sokolov

Vzhledem k tématu diplomové práce a území, na kterém je prováděno dotazníkové šetření budou níže popsány operační programy, které považují za využitelné pro malé a střední podniky sídlící v okrese Sokolov.

Ne všechny výše jmenované operační programy (viz tabulka 6) jsou vhodné a jsou určeny pro podporu malého a středního podnikání. Z tématických operačních programů je významný pro MSP Operační program Podnikání a inovace (OPPI), dále přichází v úvahu Operační program Lidské zdroje a zaměstnanost a z regionálních programů jde o ROP Severozápad. Operační programy pro Prahu a ostatní regionální OP nejsou vhodné vzhledem k vybrané oblasti Sokolovsko. Ostatní programy nejsou určeny pro MSP nebo nemají za prioritu napomáhat hlavně malým a středním podnikům.

5.1.1 OP Podnikání a inovace (OPPI)

Tento program byl 3.12.2007 schválen Evropskou komisí. Jde o základní dokument resortu průmyslu a obchodu pro čerpání finančních prostředků ze strukturálních fondů EU. Řídícím orgánem tohoto OP je Ministerstvo průmyslu a obchodu ČR, zprostředkujícími subjekty jsou pak CzechInvest, CzechTrade, Česká energetická agentura a Českomoravská záruční a rozvojová banka. Tento program vychází z programu Průmysl a podnikání, který byl užíván v období 2004 až 2006. Na rozdíl od minulého programu v OPPI jsou malé a střední podniky zvýhodňovány oproti velkým firmám, a to vyšší mírou veřejné podpory (střední podniky až o 10 %, malé podniky až o 20 %). Pro tento OP bylo v období 2007 – 2013 uvolněno 3 041,312 mil EUR.

Operační program Podnikání a inovace (OPPI) v sobě zahrnuje celkem 6 prioritních os s 15 programy a je určen pro regiony ČR kromě Prahy.

Tabulka 7 *Prioritní osy, celkové zdroje a programy podpory OPPI*

Prioritní osa	Celkové zdroje (v EUR)	Programy podpory
1. Vznik firem	93 028 383	Start
2. Rozvoj firem	780 007 217	Progres
		Záruka
		Rozvoj
		ICT v podnicích
		ICT a strategické služby
3. Efektivní energie	286 241 181	Ekoenergie
4. Inovace	800 182 644	Inovace
		Potenciál
5. Prostředky pro podnikání a inovace	1 266 617 226	Spolupráce
		Prosperita
		Školící střediska
		Nemovitosti
6. Služby pro rozvoj podnikání	246 525 271	Poradenství
		Marketing
7. Technická pomoc	105 412 892	x

Zdroj: Průvodce OPPI, 2010

V roce 2009 činil celkový objem prostředků čerpaných v rámci OPPI 4 424,9 mil. Kč, z čehož 80,2 mil. Kč bylo vloženo z finančního trhu a 4 344,7 mil. Kč z veřejných prostředků. Programy OPPI jsou financovány z 15 % ze státního rozpočtu ČR a z 85 % z prostředků strukturálních fondů EU, podíl státního rozpočtu tedy činil 651,6 mil. Kč a podíl strukturálních fondů EU 3 693,1 mil. Kč. V roce 2009 bylo v programu Záruka uzavřeno 274 smluv o záruce a v programu Progres bylo uzavřeno 34 smluv (Zpráva o vývoji MSP a jeho podpoře v roce 2009, MPO, 2010).

Prioritní osa 1: Vznik firem

Je tvořena 2 oblastmi podpory, které se zaměřují na vytváření podmínek pro vznik nových firem s akcentem podpory na inovačně orientované firmy. Pozornost je věnována problematice dostupnosti vhodných finančních zdrojů s cílem usnadnit

přístup začínajících podnikatelů ke kapitálu a rozšířit tím možnosti pro financování jejich podnikatelských záměrů a předkládaných projektů. *Příjemci podpory: výhradně MSP.* Program pro realizaci této priority je START.

Prioritní osa 2: Rozvoj firem

Obsahuje 2 oblasti podpory. První se zaměřuje na realizaci rozvojových podnikatelských projektů konkurenceschopných malých a středních podniků, kterým brání nižší vlastní kapitálová vybavenost nebo omezená schopnost poskytnout zajištění úvěru v možnosti získat externí zdroje financování prostřednictvím bankovních nástrojů. Druhá oblast podpory je zaměřena na zlepšování technické vybavenosti podniků nákupem moderních technologií, včetně informačních a komunikačních technologií (ICT), vývoj nových ICT technologií a na rozvoj vybraných strategických služeb. *Příjemci podpory: z převážné části MSP.* Programy k naplnění první oblasti jsou PROGRES A ZÁRUKA a druhou oblast pak zajišťují ROZVOJ (1 – 20 mil. Kč), ICT a STRATEGICKÉ SLUŽBY (1–100 mil. Kč) a ICT V PODNICÍCH (max. 20 mil. Kč).

Prioritní osa 3: Efektivní energie

Obsahuje 1 oblast podpory, jejímž cílem je stimulovat aktivitu podnikatelů v oblasti snižování energetické náročnosti výroby a spotřeby fosilních primárních energetických zdrojů a podpořit začínající podnikatele v aktivitách vedoucích k vyššímu využívání obnovitelných a druhotných zdrojů energie. *Příjemci podpory: ve většině případů MSP.* Oblast je zajištěna programem EKOENERGIE.

Prioritní osa 4: Inovace

Obsahuje 2 oblasti podpory, které jsou zaměřeny na podporu technických a netechnických inovací v podnicích, včetně rozvíjení jejich spolupráce s výzkumnými a vývojovými organizacemi a na podporu jejich vlastních firemních kapacit pro výzkum a vývoj (VaV) a návazných aktivit, zejména pak v sektoru MSP tak, aby se zvýšila inovační aktivita podniků a počet podniků, které provádějí vlastní výzkum a vývoj. Pozornost je rovněž zaměřena na aktivity spojené s ochranou práv průmyslového

vlastnictví. *Příjemci podpory: z převážné části MSP.* Program k realizaci první oblasti je program INOVACE a druhé oblasti program s názvem POTENCIÁL.

Prioritní osa 5: Prostředí pro podnikání a inovace

Obsahuje 3 oblasti podpory. Sleduje vytváření vhodného prostředí pro vznik a rozvoj inovačního podnikání. Je zaměřena na vytváření potřebné infrastruktury pro začínající podnikatele v podobě podnikatelských inkubátorů, na rozšíření a zkvalitnění spolupráce mezi podnikatelskou sférou a vzdělávacími institucemi a institucemi z oblasti VaV. Tato prioritní osa se rovněž zaměřuje na tvorbu kvalitní infrastruktury pro vzdělávání a rozvoj lidských zdrojů. Pozornost je dále věnována problematice zkvalitnění infrastruktury pro podnikání, hlavně formou vytváření a rozvoje podnikatelských nemovitostí. *Příjemci podpory: z větší části MSP.* V první oblasti se nachází programy s názvem SPOLUPRÁCE A PROSPERITA, v druhé oblasti se realizuje program ŠKOLÍCÍ STŘEDISKA a třetí část zajišťuje program NEMOVITOSTI.

Prioritní osa 6: Služby pro rozvoj podnikání

Obsahuje 2 oblasti podpory. Je zaměřena na rozvoj a využití kvalitních poradenských a informačních služeb pro podnikatelské subjekty, a to i v oblasti vyhledávání nových obchodních příležitostí a odborné přípravy na posilování pozic českého průmyslu v mezinárodním obchodu. Poskytovaná podpora usnadňuje marketingové aktivity MSP na zahraničních trzích. *Příjemci podpory: z převážné části MSP.* Podpora je poskytována prostřednictvím programu PORADENSTVÍ a MARKETING (Zpráva o vývoji MSP a jeho podpoře v roce 2009, MPO, 2010).

Tabulka 8 nám ukazuje, které výzvy k jednotlivým programům jsou již ukončeny, a které stále probíhají. Mezi platné výzvy stále patří Progres, Inovace – patent, Potenciál, Prosperita, Nemovitosti a Poradenství. Je připravováno prodloužení výzev programu Prosperita a Školící střediska, bližší informace jsou v tabulce 9.

Tabulka 8 Základní přehled o stavu výzev jednotlivých programů podpory k 16.2.2011

Oblast podpory	Program podpory	Aktuální výzva	Příjem RŽ	Ukončení příjmu RŽ	Příjem PŽ	Ukončení příjmu PŽ
1.I	Start	II.	—	—	—	ukončen
2.I	Progres — prodloužení	III.	3.1.2011	—	—	31.12.2011
2.I	Záruka	III.	—	—	—	ukončen
2.II	Rozvoj	III.	—	—	—	ukončen
2.II	ICT a SS	III.	—	—	—	ukončen
2.II	ICT v podnicích	III.	—	—	—	ukončen
3.I	Eko—energie	III.	—	—	—	ukončen
4.I	Inovace — Projekt	IV.	—	—	—	ukončen
4.I	Inovace — Patent	II.	1.6.2009	31.5.2011	1.9.2009	31.8.2011
4.II	Potenciál	III.	26.2.2010	30.9.2011	27.4.2010	30.11.2011
5.I	Spolupráce — Klastry	II.	—	—	—	ukončen
5.I	Prosperita	II.	—	—	—	31.12.2010
5.II	Školící střediska	II.	—	—	—	ukončen
5.III	Nemovitosti	II.	1.9.2009	31.3.2010	—	Do 10 měsíců od data vzniku způsob. výdajů*
6.II	Marketing	II.	—	—	—	ukončen
6.I	Poradenství	I.	1.10.2010	31.1.2011	1.12.2010	31.3.2011

* Do 10 měsíců od data přijatelnosti (registrace RŽ) nebo od data zahájení příjmu plných žádostí, podle toho, který okamžik nastane později.

RŽ — Registrační žádost, PŽ - Plná žádost

Zdroj: MPO, 2011

Tabulka 9 Připravované výzvy

Oblast podpory	Program podpory	Aktuálně	Aktuálně	Aktuálně	Aktuálně	Aktuálně
5.I	Prosperita	připravuje se	prodloužení	výzvy	1/2 roku	2011
5.II	Školící střediska	připravuje se	prodloužení	výzvy	1/2 roku	2011

Zdroj: MPO, 2011

5.1.2 OP Lidské zdroje a zaměstnanost (OP LZZ)

Cílem tohoto programu, který je určen pro cílové skupiny mimo území hl. města Prahy, je zvyšování zaměstnanosti a hospodářského růstu prostřednictvím rozvoje efektivního a flexibilního trhu práce, kvalifikované a konkurenceschopné pracovní síly a integrace sociálně vyloučených skupin obyvatelstva. Řídícím orgánem je Ministerstvo práce a sociálních věcí ČR. Z fondů EU je pro tento program vyčleněno celkem 1,84 mld. EUR. OP Lidské zdroje a zaměstnanost obsahuje 6 prioritních os. Blíže jsou

popsány prioritní osy týkající se MSP. Ostatní priority OP LZZ nejsou z hlediska svého zaměření relevantní pro MSP.

Priorita 1: Adaptabilita

Příjemci mohou být podnikatelské subjekty bez omezení velikosti. Za cílovou skupinu lze považovat zaměstnavatele a jejich zaměstnance. Podpora je zaměřena i na začínající podnikatele. Tato priorita bude realizována prostřednictvím grantových schémat vyhlášených kraji, popř. MPSV v případě nadregionálních projektů.

Priorita 2: Aktivní politiky trhu práce

Příjemci budou rovněž podnikatelské subjekty bez omezení velikosti. Zde jsou cílovou skupinou uchazeči o zaměstnání a zájemci o zaměstnání. Pro tyto cílové skupiny budou v rámci jednotlivých projektů realizovány následující aktivity např. zprostředkování zaměstnání, poradenské činnosti a programy, rekvalifikace, podpora začínajícím OSVČ atd. Tato priorita bude převážně realizována prostřednictvím individuálních projektů na základě přímého přidělení finančních prostředků. Vzhledem k tomu, že v rámci této priority budou podporováni jednotlivci, nebude se jednat o veřejnou podporu (Příručka Evropské a národní programy podpor pro MSP, Hospodářská komora, 2007).

5.1.3 Regionální operační programy

Česká republika je rozdělena do tzv. regionů soudržnosti na úrovni NUTS II a tyto regiony si realizují vlastní regionální operační program. Pod tyto regiony nespadá hl. město Praha. Programy jednotlivých regionů jsou řešeny tak, aby odpovídaly problémům, které se v té dané oblasti nacházejí. Mezi základní oblasti, které jsou na této úrovni řešeny, patří regionální dopravní a informační infrastruktura, životní prostředí, cestovní ruch, rozvoj MSP a řemesel apod. Řídícím orgánem každého regionálního operačního programu je regionální rada daného regionu soudržnosti. Níže bude popsán regionální operační program Severozápad, pod který spadá území okresu Sokolov.

ROP NUTS II Severozápad (ROP SZ)

Regionální operační program NUTS II Severozápad je určen pro region soudržnosti Severozápad sestávající se z Ústeckého a Karlovarského kraje. Zaměřuje se na zlepšení dopravní dostupnosti a propojení regionu, včetně modernizace prostředků veřejné dopravy, podporu rozvoje infrastruktury i služeb cestovního ruchu, přípravu menších podnikatelských ploch a zlepšování podmínek k životu v obcích a na venkově především prostřednictvím zkvalitnění vzdělávací, sociální a zdravotnické infrastruktury. ROP SZ spadá mezi regionální operační programy v cíli Konvergence a je pro něj vyčleněno 745,91 mil. EUR. Obsahuje 5 prioritních os. Podpora páté prioritní osy je určena na financování aktivit spojených s řízením programu. Mezi příjemce podpory řadíme především kraje, svazky obcí, školská a vzdělávací zařízení, profesní a zájmová sdružení, podnikatele a další. Řídícím orgánem ROP Severozápad je Regionální rada regionu soudržnosti Severozápad. Je financován z Evropského fondu pro regionální rozvoj a byl schválen 11.12.2007 Evropskou komisí. (www.eurospolecnosti.cz/europodnikatel/op-podnikani-a-inovace.php, 2011).

Prioritní osa 1: Regenerace a rozvoj měst

Na tuto osu je z fondů EU vyčleněno 288,6 mil. €, tj. 38,7 % finančních prostředků určených pro ROP SZ. Mezi základní podporované oblasti patří např. stavební obnova nebo dostavba budov včetně související dopravní a technické infrastruktury, veřejného osvětlení, zeleně a zařízení pro volnočasové aktivity, regenerace brownfields apod.

Prioritní osa 2: Integrovaná podpora místního rozvoje

Na tuto osu je vyčleněno z fondů EU 32,5 mil. €, tj. 4,4 % finančních prostředků určených pro ROP SZ. Mezi základní podporované oblasti patří např. společná setkání k ustavení neformálního místního partnerství, vyhodnocení místních potřeb a vypracování jednoduchého místního akčního plánu, zpracování informačních materiálů a médií k iniciativě místního rozvoje, území aj., stavební obnova a dostavba

veřejných prostranství, výstavba, rekonstrukce a vybavení objektů občanské vybavenosti, rekonstrukce a výstavba chodníků, pěších zón, veřejného osvětlení apod.

Prioritní osa 3: Dostupnost a dopravní obslužnost

Na prioritní osu 3 je z fondů EU vyčleněno 262,0 mil. €, tj. 35,1 % finančních prostředků určených pro ROP SZ. Mezi základní podporované oblasti patří např. rekonstrukce, modernizace a budování komunikací II. a III. třídy, příprava projektů a související projektové dokumentace, modernizace a rozvoj regionálních letišť, rekonstrukce a budování dopravních terminálů, rozvoj tratí MHD apod.

Prioritní osa 4: Udržitelný rozvoj cestovního ruchu

Na prioritní osu 4 je z fondů EU vyčleněno 142,6 mil. €, tj. 19,1 % finančních prostředků určených pro ROP SZ. Mezi základní podporované oblasti patří např. obnova, rozvoj, rekonstrukce a úpravy základní a doprovodné infrastruktury pro turistiku (cyklostezky, naučné stezky, hippostezky, lyžařské trasy a areály, vč. odpočívadel aj.), modernizace a úpravy lázeňské infrastruktury, revitalizace kulturních, technických a průmyslových památek a kulturního dědictví, výstavba a modernizace lehkých sezónních ubytovacích zařízení vč. související doplňující infrastruktury, výstavba nových či přístavba rozšiřujících ubytovacích či stravovacích kapacit apod.

Prioritní osa 5: Technická asistence

Na prioritní osu 5 je z fondů EU vyčleněno 20,1 mil. €, tj. 2,7 % finančních prostředků určených pro ROP SZ (www.strukturalni-fondy.cz/Programy-2007-2013/Regionalni-operacni-programy/ROP-NUTS-II-Severozapad,2010).

Tabulka 10 Prioritní osy, jejich specifické cíle a související oblasti podpory ROP SZ

Prioritní osa	Specifický cíl	Související oblasti podpory
1 – Regenerace a rozvoj měst	Moderní a atraktivní města představující hlavní hybnou sílu rozvoje regionu	1.1 Podpora rozvoje polů regionu
		1.2 Podpora revitalizace a regenerace
		1.3 Infrastruktura v oblasti lidských zdrojů
2 – Integrovaná podpora místního rozvoje	Venkovské oblasti využívající místní a regionální potenciál pro zajištění plnohodnotného života obyvatel	2.1 Budování kapacity pro místní rozvoj, informovanost a osvěta veřejnosti
		2.2 Investice pro zlepšení fyzické infrastruktury
3 – Dostupnost a dopravní obslužnost	Venkovské oblasti využívající místní a regionální potenciál pro zajištění plnohodnotného života obyvatel	3.1 Rozvoj dopravní infrastruktury regionálního a nadregionálního významu
	Moderní a atraktivní města představující hlavní hybnou sílu rozvoje regionu	
	Dostupný region umožňující efektivní mobilitu svých obyvatel	3.2 Rozvoj dopravní obslužnosti regionu
4 – Udržitelný rozvoj cestovního ruchu	Moderní a atraktivní města představující hlavní hybnou sílu rozvoje regionu	4.1 Budování a rozvoj atraktivit a infrastruktury CR
	Venkovské oblasti využívající místní a regionální potenciál pro zajištění plnohodnotného života obyvatel	4.2 Zlepšování kvality a nabídky ubytovacích a stravovacích zařízení
		4.3 Podpora marketingu tvorby a rozvoje cestovního ruchu
5 – Technická asistence		5.1 Podpora implementace ROP SZ
		5.2 Podpora rozvoje absorpční kapacity a publicity

Zdroj: <http://www.nuts2severozapad.cz>, 2010

V tabulce 10 jsou shrnuty všechny prioritní osy a jejich specifické cíle a související oblasti podpory, které jsou v regionálním operačním programu Severozápad řešeny.

Pro prioritní osu 1 – Regenerace rozvoj měst je do současnosti předloženo 185 projektů, z toho 45 projektů je doporučeno k financování a 85 bylo vyřazeno. Proplacených projektů bylo 6. Alokace finančních prostředků v této prioritní ose je blíže uvedena v příloze 14.

Pro prioritní osu 2 – Integrovaná podpora místního rozvoje bylo zaznamenáno 190 předložených projektů, z nichž 153 bylo vyřazeno a zbylých 36 projektů bylo doporučeno k financování. Žádné projekty dosud nebyly proplaceny. V tabulce (viz příloha 15) lze nalézt další informace o finančních tocích.

V prioritní ose 3 – Dostupnost a dopravní obslužnost bylo předloženo 20 projektů, pouze 14 projektů uspělo a byly doporučeny k financování. Bližší informace o prioritní ose jsou uvedeny v příloze 16.

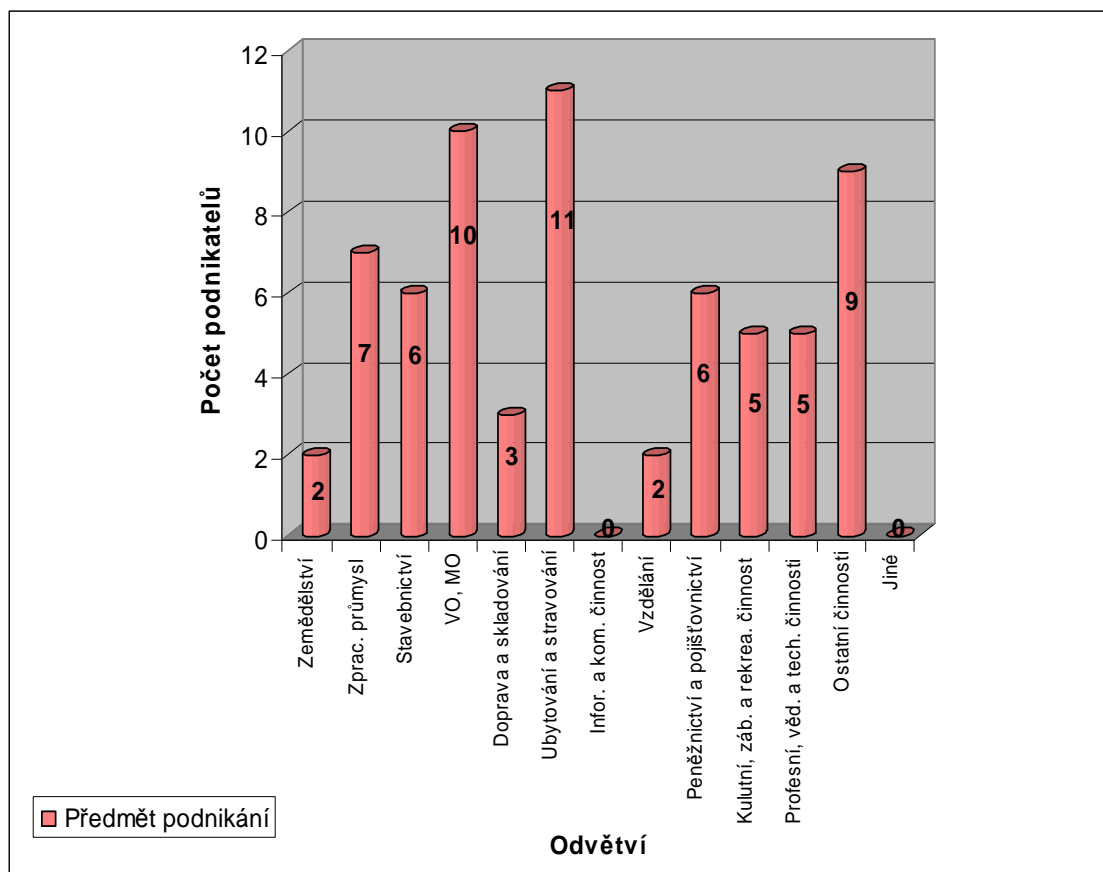
Pro prioritní osu 4 – Udržitelný rozvoj cestovního ruchu bylo podáno 184 žádostí o projekt, 100 žádostí neuspělo a bylo vyřazeno, pouze s 78 žadateli byla uzavřena smlouva a 6 projektů bylo proplaceno. Další údaje jsou uvedeny v příloze 17.

6 Výsledky dotazníkového šetření a rozhovorů

Otázka 1: Jaký je předmět Vašeho podnikání?

Dotazníky byly získány téměř ze všech odvětví, kromě Informační a komunikační činnosti a jiné. Největší počet odpovědí byl zaznamenán z oblasti Ubytování, stravování a pohostinství a z oblasti Velkoobchod a Maloobchod, opravy a údržba motorových vozidel. Na třetí pozici se umístily Ostatní činnosti (jako např. kadeřnictví, kosmetika, opravy a údržba). Bližší rozdělení respondentů lze vidět v grafickém i číselném vyjádření 10.

Obrázek 10 Rozdělení podniků podle předmětu činnosti

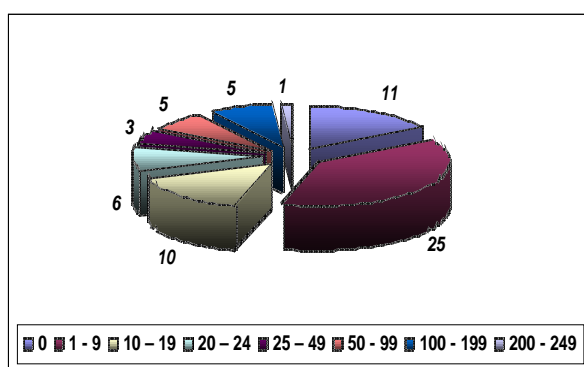


Zdroj: Autor

Otázka 2: Kolik máte zaměstnanců?

Největší počet oslovených podniků má 1 – 9 zaměstnanců (35 %). Následují podniky bez zaměstnanců (17 %) a s počtem zaměstnanců 10 – 19 (15 %). Zbýlých 20 respondentů spadá do ostatních skupin. Obr. 11 ukazuje rozdělení podniků podle počtu zaměstnanců.

Obrázek 11 Rozdělení podniků podle počtu zaměstnanců



Zdroj: Autor

Otázka 3: Místo provozovny

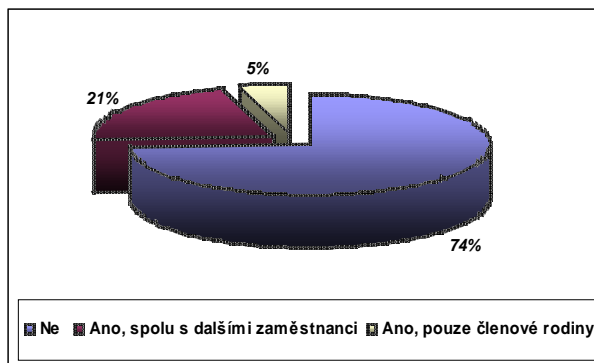
Velká část dotazníků byla pořízena z okresního města Sokolov, je to také dáno tím, že v tomto městě se nachází velké množství podnikatelů. Dalším větším městem je Habartov, zde bylo získáno dotazníků 7 a v Chodově také 7. Mezi ostatní obce patří např. Svatava, Dasnice, Bukovany, Kraslice, Citice, Kynšperk nad Ohří, Locket nad Ohří, Královské Poříčí, Lomnice. Většina dotazníků byla pořízena v obcích, které se nacházejí v blízkosti budovaného jezera Medard.

Otázka 4: Pracují ve Vašem podniku i další členové Vaší rodiny?

Na tuto otázku většina podniků odpověděla ne (74 %). Zbýlé podniky odpověděly ano, spolu s dalšími zaměstnanci (21 %) a nebo ano, pouze členové rodiny (5 %). Podnikatelé, kteří odpověděli na tuto otázku kladně, ve většině případů neměli

vyšší počet zaměstnanců než 10. To znamená, že se jedná o tzv. drobné podniky rodinného typu.

Obrázek 12 Zaměstnanci z řad rodinných příslušníků

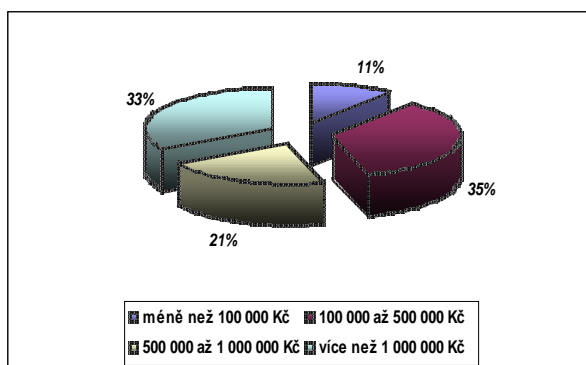


Zdroj: Autor

Otázka 5: Vaše tržby za loňský hospodářský rok činily?

Tato otázka byla pouze orientační. Podniky v minulém roce dosáhly ve většině případů tržeb v rozmezí 100 tis. až 500 tis. Kč (35 %) a 33 % dosáhlo více než 1 mil. Kč. Rozčlenění lze vidět v obr. 13.

Obrázek 13 Výše tržeb

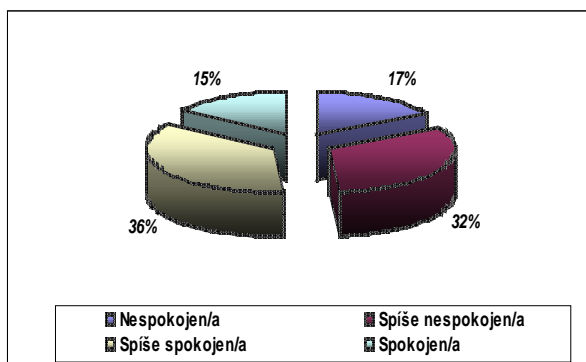


Zdroj: Autor

Otázka 6: Jak jste spokojeni s podnikáním?

Menší část podnikatelů je se svým podnikáním spokojena (pouze 15 %). Nižších hodnot bylo zaznamenáno u absolutní nespokojenosti (17 %). Zbýlý počet podnikatelů je buď spíše spokojen (36 %), nebo spíše nespokojen (32 %).

Obrázek 14 Spokojenost s podnikáním

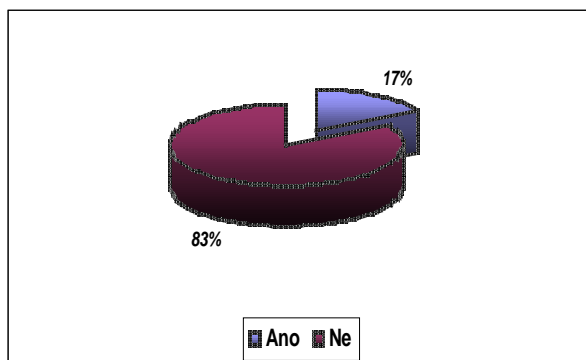


Zdroj: Autor

Otázka 7: Chystáte se v dohledné době rozvíjet Vaše podnikání?

Drtivá většina oslovených podnikatelů v současné době nepočítá s rozvojem podnikání (83 %), zbylých 17 % se chystá své podnikatelské aktivity v dohledné době rozvíjet.

Obrázek 15 Rozvoj podnikání



Zdroj: Autor

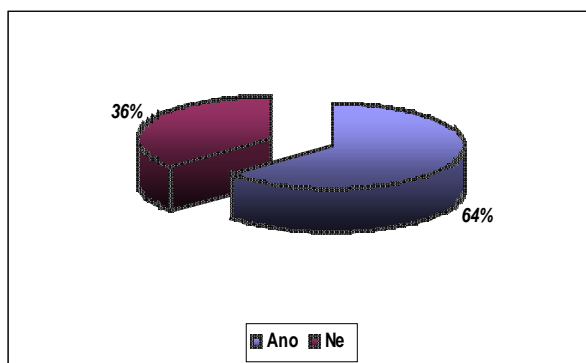
Otázka 8: Z jakých důvodů se chystáte expandovat a jak?

Objevovaly se různé možnosti rozvoje. Mezi ně patřily např.: expanze do jiných okresů v ČR a dále do zahraničí, a to Německa, Holandska, nákup nových technologií, rozšíření výroby a nabídky služeb apod.

Otázka 9: Měl/a jste problémy při zakládání podnikání?

Nadpoloviční většina dotázaných se setkala s problémy při vstupu do podnikání (64 %). Zbývající část 36 % podnikatelů problémy neměla.

Obrázek 16 Problémy při zakládání podnikání



Zdroj: Autor

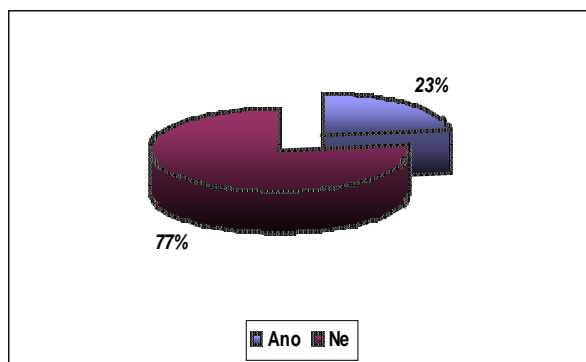
Otázka 10: Jaké jste měli problémy při zakládání Vašeho podnikání?

Většina podnikatelů se musela potýkat v počátcích svého podnikání s finančními problémy, ale také s administrativními zátěžemi. Menší část pak už s nesouhlasem rodiny či jinými problémy.

Otázka 11: Jste spokojeni s legislativní úpravou podnikání na našem území?

S legislativní úpravou v našem státě není spokojeno 77 % dotázaných. Ostatní podnikatelé (23 %) jsou s legislativou na našem území spokojeni a nic by neměnili.

Obrázek 17 Spokojenost s legislativou



Zdroj: Autor

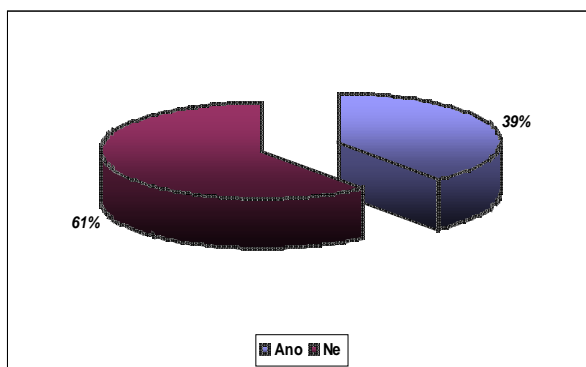
Otázka 12: S čím jste v podnikání nespokojeni a co byste změnili?

V této otázce se objevují nejen nespokojené názory na legislativu, ale spíše na celkové podnikatelské prostředí u nás. Mezi základní problémy, které podnikatelé uvádějí, lze zařadit korupci, byrokracii – zbytečné papírování, průtahy, dlouhé lhůty na vyřízení, špatnou vymahatelnost práva, zdlouhavé soudní jednání, mnoho kontrol, vysoké daňové zatížení a odvody na sociálním pojištění, neustálé změny v zákonech, vyhláškách, nařízeních, přístup státu ke střední vrstvě, nerovné podmínky v porovnání se zahraničními firmami apod.

Otázka 13: Zajímáte se o informace z oblasti podpory podnikání?

Více než polovina dotázaných se o informace z oblasti podpory pro jejich podnikání nezajímá. Nezájem lze přisuzovat nedostatku času, neinformovanosti a dále také podnikatelé uváděli, že pro danou živnost to není výhodné. Na druhou stranu 39 % projevuje zájem z oblasti podpory pro dané podnikání. Grafické rozložení odpovědí lze vidět v obr. 18.

Obrázek 18 Zájem o informace z oblasti podpory podnikání



Zdroj: Autor

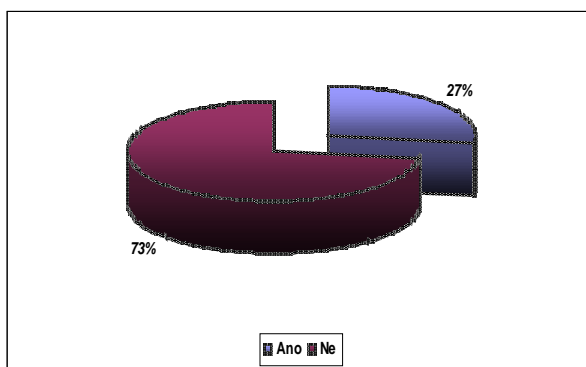
Otázka 14: Jakým způsobem získáváte informace pro rozvoj Vašeho podnikání?

Základním informačním kanálem v získávání informací pro rozvoj podnikatelské činnosti je internet. Tento komunikační prostředek využívá většina dotázaných podnikatelů (92 %). U většiny to také není jediný prostředek. Mezi podpůrné využívané prostředky dále patří tisk, komunikace s příslušným úřadem a získané informace od Hospodářské komory Poohří. Zajímavostí je, že většina podnikatelů využívajících informací od Hospodářské komory je jejich členem (viz další otázka níže). V odpovědích Jiné se objevily – osobní styk s tuzemskými a zahraničními partnery, školení, informace od centrály, informace získané od zákazníků.

Otázka 15: Využil/a jste už nějaké podpory pro Vaše podnikání?

Podporu pro podnikání využilo pouze 27 % dotázaných podnikatelů (v absolutních číslech se jedná o 18 dotazníků z celkových 66), zbývajících 73 % respondentů do současnosti nevyužilo žádné podpory pro své podnikání. Rozložení odpovědí lze vidět v grafické podobě 19.

Obrázek 19 Využití podpory pro podnikání



Zdroj: Autor

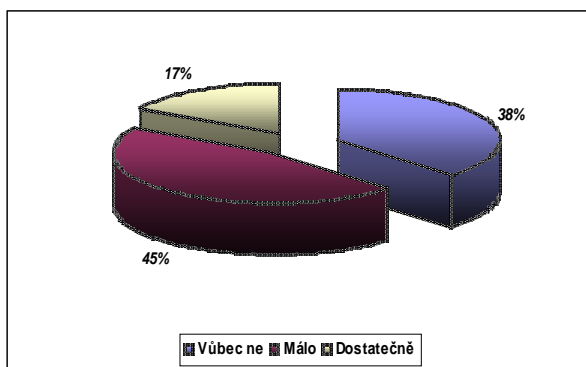
Otázka 16: Jaké podpory jste využil/a?

Pokud už tedy podnikatelé využili podpory pro jejich podnikání, tak se ve velké míře jednalo o dotaci od místního Úřadu práce Sokolov. Pouze 8 podniků z celkových 66 dotázaných získalo podporu z některého z operačních programů EU a pouze dva podnikatelé využili jiných podpor (grant od Karlovarského kraje). Lze vidět také souvislosti s porovnáním velikostí podniku podle počtu zaměstnanců s využitím podpor pro podnikání. Podnikatelé, kteří využili podporu pro podnikání, mají větší počet zaměstnanců (přibližně od 50 zaměstnanců a více).

Otázka 17: Jste dobře informováni o podporách podnikání ze strany obce/města?

Podnikatelé uváděli ve většině případů, že jsou informováni ze strany obce o podporách podnikání buď málo (45 %), nebo vůbec ne (38 %). Tyto výsledky nelze považovat za příznivé. Je zřejmé, že zde chybí určitá provázanost místních úřadů s podnikatelskou sférou. Lze to také přisuzovat určitému nezájmu získávání informací o podpoře, která již byla zmíněna výše.

Obrázek 20 Informovanost o podporách podnikání ze strany obce/města

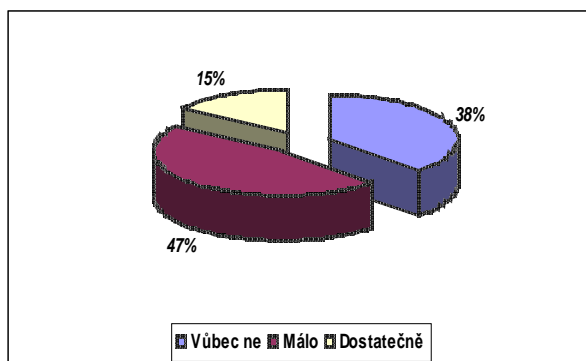


Zdroj: Autor

Otázka 18: Jste dobře informováni o podporách podnikání na úrovni Karlovarského kraje?

Další otázka podobného rázu se zaměřovala na Karlovarský kraj. Zde můžeme vidět téměř shodné výsledky odpovědí jako u předešlé otázky. Přes 80 % firem není spokojena s informacemi, které získávají od kraje.

Obrázek 21 Informovanost o podporách podnikání ze strany kraje

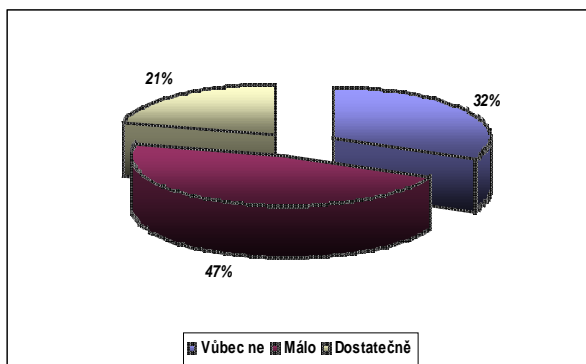


Zdroj: Autor

Otázka 19: Jste dobře informováni o podporách podnikání na úrovni státu?

U informovanosti o podporách ze strany státu lze vidět mírné zlepšení. Přes 20 % podnikatelských subjektů je informováno dostatečně. Opět ale téměř 80 % respondentů oznamuje, že jejich informace jsou nedostačující.

Obrázek 22 Informovanost o podporách podnikání ze strany státu

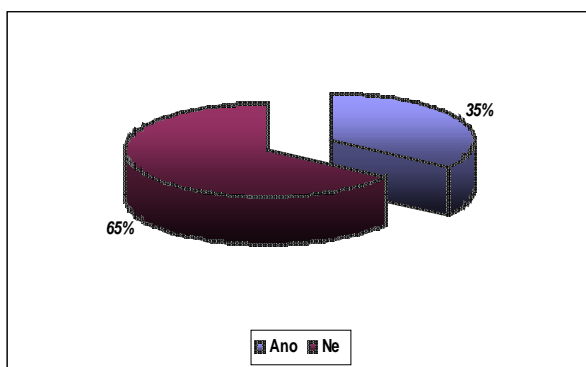


Zdroj: Autor

Otázka 20: Jste členem nějakého profesního sdružení (komory, cechu, svazu)?

Kladně na tuto otázku odpovědělo 35 % respondentů. Ostatní podnikatelé (65 %) nejsou členy žádného cechu, svazu či komory.

Obrázek 23 Členství v profesním sdružení

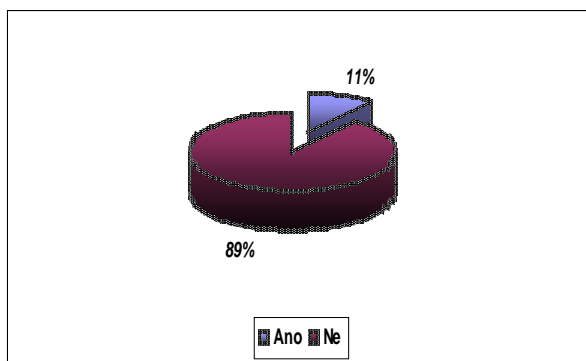


Zdroj: Autor

Otázka 21: Jste členy Regionální hospodářské komory Poohří?

Drtivá většina (téměř 90 %) oslovených podnikatelů není členem Regionální hospodářské komory Poohří. Rozložení odpovědí lze vidět v grafické podobě 24.

Obrázek 24 Členství v Regionální hospodářské komoře Poohří



Zdroj: Autor

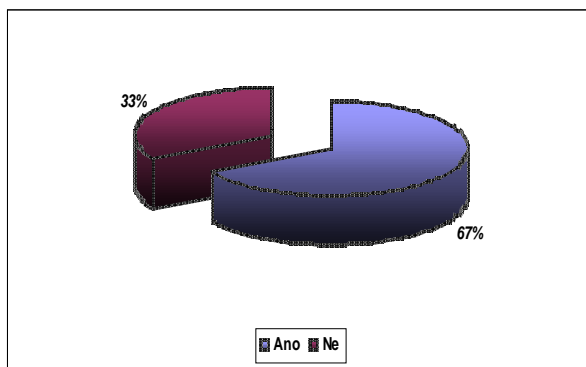
Otázka 22: Jaké vidíte výhody pro Vaše podnikání v okrese Sokolov?

Mezi nejvíce objevující se odpovědi lze zařadit výbornou místní poptávku a také blízkost hranic. Někteří podnikatelé ale také vidí výhody v dostatečné pracovní síle, v dobře vybudovaných vztazích s obcí/městem. Ostatní výhody, jako např. kvalifikovaná pracovní síla, příznivé vztahy s dodavateli nebo dostatečně vybudovaná infrastruktura jsou pouze doplňkovými přínosy pro dané podnikatelské subjekty.

Otázka 23: Pocítil/a jste hospodářskou krizi?

Téměř 70 % dotázaných se musela vypořádat se stávající situací v ekonomickém prostředí. Něco málo přes 30 % nepocítilo ve svém podnikání dopady hospodářské krize. Jednalo se především o podnikatele z oblasti Ostatních služeb – jako je např. kadeřnictví, kosmetika apod. a také o Velkoobchod a maloobchod. Je všeobecně známo, že lidé budou stále nakupovat základní potraviny i v době ekonomické nepřízně.

Obrázek 25 Pocítění hospodářské krize



Zdroj: Autor

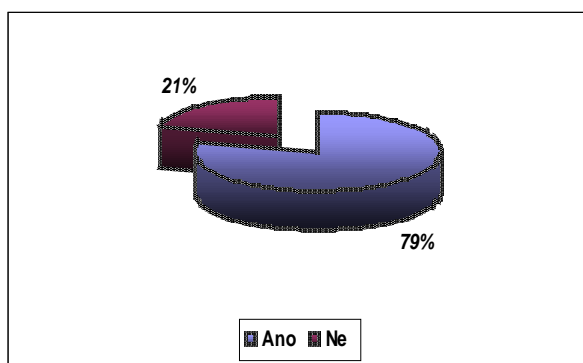
Otázka 24: Pokud ano, jaká opatření jste přijali?

Podnikatelé, kteří pocítili hospodářskou krizi, přijali základní opatření, mezi která patřila především restrikce, jako je snižování výdajů a s tím spojené snižování mezd, snižování stavu zaměstnanců – propouštění zaměstnanců v důchodovém věku, se smlouvou na DPP apod., snížení teploty vytápěných místností, úprava pracovní doby, na druhou stranu se firmy snažily přežít a to získáním nových zákazníků – zvyšováním reklamy, zavedením slev, rozšířením sortimentu a služeb, expanzí do zahraničí a rozšířením spolupráce se zahraničními firmami, opatřeními v kvantitě a kvalitě. Někteří podnikatelé sice odpověděli, že je hospodářská krize postihla, ale žádná opatření nepřijali.

Otázka 25: Víte o projektu vybudování rekreačního zařízení okolo jezera Medard (hotely, restaurace, VŠ areál, chatová oblast apod.)?

Téměř 80 % oslovených podnikatelů ví o projektu budovaného kolem jezera Medard. V grafu 26 lze vidět rozložení odpovědí.

Obrázek 26 Povědomí o projektu jezero Medard



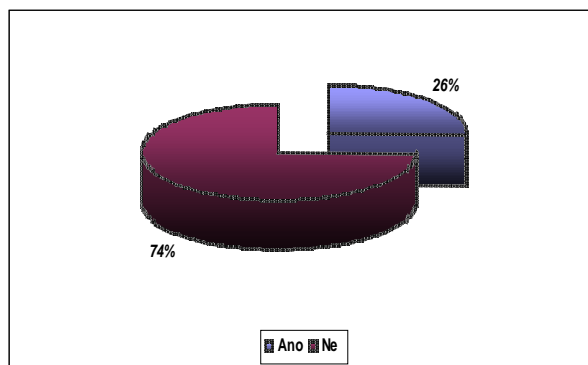
Zdroj: Autor

Otázka 26: Vidíte v tomto projektu příležitost pro Vaše podnikání?

I když většina podnikatelů ví o budovaném jezeru Medard, pro své podnikání v tomto projektu nevidí přínos (74 %), pouze 26 % je názoru, že projekt je pro jejich

podnikání výhodný a přínosný. Pokud bychom se podívali na předmět podnikání, kladně se vyjádřili k této otázce podnikatelé, kteří by měli šanci čerpat ze zvýšeného cestovního ruchu, tedy restaurace, hotely a jiné služby nacházející se v blízkosti budovaného jezera Medard a případně stavební společnosti.

Obrázek 27 Přínosy pro podnikatele

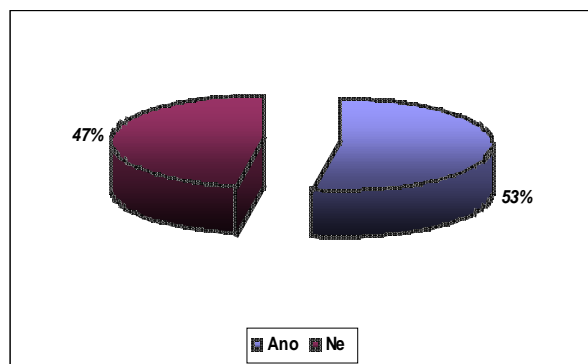


Zdroj: Autor

Otázka 27: Víte, že obec, ve které podnikáte, je členem mikroregionu?

Polovina dotázaných ví o tom, že obec, ve které podniká, je členem některého z mikroregionů. Naopak druhá polovina o této problematice neví.

Obrázek 28 Povědomí o mikroregionu

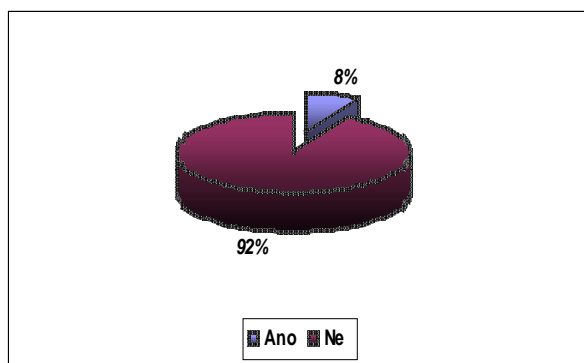


Zdroj: Autor

Otázka 28: Přináší to Vašemu podnikání nějaké výhody, pokud ano, uveďte jaké?

Téměř všichni podnikatelé se shodli na tom, že výhody plynoucí z členství obcí v některých z mikroregionů k jejich podnikání nepřispívá. Pokud tedy podnikatelé odpověděli na tuto otázku kladně, uváděli především cestovní ruch jako základní výhody vyplývající ze členství obcí v mikroregionu.

Obrázek 29 Přínosy spojené s členstvím obce v mikroregionu



Zdroj: Autor

6.1 Výsledky řízených rozhovorů se starosty

1. V čem je přínosné zapojení obce (města) do budování projektu Medard?

Jezero Medard spadá z velké části do katastru města Habartov, proto také starosta města uváděl mezi základní výhody finanční prostředky z odvedených daní od případných podnikatelů. Mezi přínosy řadili oslovení starostové zvýšení atraktivnosti daného regionu a přilákání návštěvníků díky cestovnímu ruchu, zlepšení zaměstnanosti místních obyvatel a životního prostředí. Obec Svatava se v této souvislosti až tolik neangažuje, důvodem je již zmiňované územní plánování, které jde z velké části mimo tuto obec. Naopak starosta Sokolova tuto záležitost jednoznačně podporuje a stojí za tímto projektem.

2. Jaké by mohly plynout výhody z vybudování jezera Medard pro danou obec (město) resp. pro malé a střední podniky?

Většina dotázaných starostů vidí především možnost rozvoje a výhody pro podnikatele z oblasti poskytování služeb, jako je např. ubytování, stravování, sportovní a zábavné činnosti a jiné aktivity spojené s rostoucím cestovním ruchem. Také se shodli na tom, že právě malé a střední podniky dostanou velkou šanci pro svůj vznik a pro stávající podniky by to mohlo přinést rozvoj jejich podnikání. Potenciál lze také vidět u podnikatelů z oblasti stavebnictví při budování okolí jezera Medard.

3. Myslíte si, že jsou malé a střední podniky dostatečně informovány o podporách podnikání a co pro to děláte?

Sokolovský starosta odpověděl na tuto otázku takto: „Město má velmi malý manévrovací prostor pro podporu podnikání, v současné době pouze formou pronájmu nebytových prostor města podnikatelům. Další formou podpory podnikání je vybudování podnikatelských inkubátorů, které byly vybudovány z dotace a jsou podnikatelům pronajímány. Po skončení udržitelnosti projektu v příštím roce si mohou podnikatelé tyto prostory odkoupit.“ Další starostové menších obcí jako je např. Svatava a Bukovany se v této oblasti příliš neangažují, odvolávají se na Regionální hospodářskou komoru Poohří. Starosta města Habartov uvedl, že zatím mají zkušenosti s tím, že sami podnikatelé vyhledávají příležitosti a posléze navštěvují úřad s žádostmi.

4. Jakou formou informujete Vaše podnikatele o podporách podnikání?

Starosta okresního města Sokolov uvedl, že město má omezené možnosti a neexistuje žádný specifický systém informovanosti podnikatelů. Obce Habartov a Bukovany standardně využívají možnosti informování přes stránky obce a ve vývěskách těchto obcí, případně na zasedání zastupitelstva. Navíc město Habartov má vyčleněného jednoho pracovníka zpracovávajícího tuto agendu. Starostka obce

Svatava se vyjádřila k této otázce takto: „Obec dosud neinformovala podnikatele vůbec, nové zastupitelstvo to má jako jednu z priorit zavedení.“

5. Na jaké problémy upozorňují místní podnikatelé?

V okresním městě Sokolov narážejí podnikatelé především na problémy s nedostatkem parkovacích ploch u svých provozoven a s tím spojené problémy se zásobováním. Ve městě Habartov si podnikatelé stěžují na nedostatek kvalifikované pracovní síly v některých oborech, na nedostatečnou dopravní infrastrukturu (chybí napojení na železnici). V obci Svatava nemají zkušenost s tím, že by si podnikatelé chodili stěžovat na úřad. V obci Bukovany jde všeobecně o malou příležitost k podnikání.

6. V jaké oblasti malých a středních podniků vidíte možnost rozvoje ve Vaší obci (městě)?

Všichni dotázaní starostové se shodli na jednoznačné odpovědi, a to oblast cestovního ruchu a s tím spojené služby (např. stravovací a ubytovací služby, půjčovny a opravny, informační služby apod.)

7. Je vaše obec (město) členem některého mikroregionu?

Všechny obce jsou členy některého mikroregionu. Město Sokolov je členem mikroregionu Sokolov Východ. Po iniciování města Habartov se sloučily dva mikroregiony a vznikl mikroregion s názvem Pod Chlumem. Do tohoto mikroregionu patří i obce Svatava a Bukovany.

8. Jaký vidíte přínos pro obec (město) v zapojení do mikroregionu a naopak jaké v tom vidíte nevýhody?

Za zásadní výhodu uváděnou všemi starosty lze považovat dosažení na finanční prostředky z Evropské unie. Dále budování projektů, které by nebylo možné realizovat

samotnou jednou obcí (např. cyklostezky). Město Sokolov pak vidí jako výhody např.: ustanovení místního destinačního managementu, společné propagační materiály a akce apod. Jediná obec Svatava vidí nevýhodu ve špatné informovanosti o činnosti mikroregionu.

9. Je obec (město) nadále ochotna posilovat spolupráci s mikroregionem?

Všichni starostové se shodli, že pokud to bude nutné a prospěšné, tak spolupráci s daným mikroregionem jsou ochotni nadále podporovat, udržovat a rozvíjet.

7 Možnosti dalšího rozvoje MSP

Jezero Medard

Jednou z možností rozvoje pro malé a střední podniky je vybudování jezera Medard. I když z dotazníkového šetření vyplynulo, že podnikatelé v tomto projektu nevidí až tak velký přínos pro jejich podnikání. Zásadně to však změní pohled na okres Sokolov a přinese to oživení a rozvoj regionu. Budované jezero lze považovat za základní možnost rozvoje pro podnikatele z oblasti cestovního ruchu a spojených služeb, popřípadě stavební společnosti a další.

Budoucnost jezera Medard závisí především na akciové společnosti Sokolovská uhelná, která vlastní převážnou část pozemků. Ale vybudování hotelů, kempů, restaurací a dalších atrakcí cestovního ruchu je odkázáno na soukromé investory. Zde je důležité nalézt několik významných a finančně silných investorů, kteří by jezero Medard podpořili a posléze by dostali šanci pro svůj rozvoj i malí a střední podnikatelé.

Sokolovská uhelná, které území patří, s lákáním bohatých firem nijak nespěchá. V době finanční krize je to i zbytečné. „Nemá smysl rozjíždět aktivity, které se samy bez dotací neuživí. Máme na stole žádosti firem, které by chtěli mít přístup k jezeru. Budeme velmi opatrně posuzovat, co se k Medardu hodí a co ne“ - uvedl generální ředitel Sokolovské uhelné, a.s. Ten také potvrdil, že jeho společnost začne u jezera stavět další golfové hřiště a chystá se rozparcelovat severní břehy pro stavbu kolonie rodinných domů. „Prvořadě je ale udržet v regionu práci. Pokud bude zaměstnanost, budou lidé ochotni zde utrácet peníze. Pokud ne, tak tady zůstane jen pusté jezero. Neskrýváme, že pro nás je proto prioritou průmyslová zóna mezi Sokolovem a Starým Sedlem“ – připomněl generální ředitel (2010).

Informovanost MSP o podporách

Z dotazníkového šetření vyplynula dosti podstatná skutečnost. Informovanost malých a středních podniků o podporách, ať už finančních či jiných, je značně nízká, a to nejen na úrovni obecních úřadů, ale i kraje a České republiky. Nelze tvrdit,

že veškerou vinu mají pracovníci místní samosprávy. Sami podnikatelé se přiznali, že informace nevyhledávají a ani se o ně nezajímají. Lze to přisuzovat časové náročnosti a nezkušenosti samotných podnikatelů. Dalším krokem pro rozvoj podnikání je více podnikatele informovat a nalézt nenásilnou formu propagace, aby sami projevíli zájem. Důležité je naučit podnikatele tyto informace vyhledávat a brát takovouto možnost jako samozřejmou náplň jejich podnikatelských aktivit.

Spolupráce s institucemi

Na tuto oblast navazuje další problém, který byl zjištěn z dotazníků. Vazba na místní úřady a Regionální hospodářskou komoru Poohří je velmi nepatrná. Podnikatelé se málo sdružují a nejsou ochotni se dělit o své zkušenosti. Důležité je tedy zvýšit zájem o členství, ať už v hospodářské komoře nebo v jiném spolku (sdružení). Nutné je posílit, rozvíjet a udržovat vztah s místními institucemi. Pro podnikatele by to přineslo řadu výhod v podobě rychlých, spolehlivých a pravdivých informací.

Spolupráce s mikroregiony

Další možnost pro rozvoj MSP lze vidět v zapojení a posílení spolupráce s uskupeními, jako jsou mikroregiony. Mikroregiony získávají značné finanční prostředky z Evropské unie na budování především projektů zaměřených na zlepšení situace v zaostalejších regionech. V současné době v okrese Sokolov probíhá budování řady cyklostezek. Možný potenciál lze vidět pro místní menší stavební společnosti, ale i pro podnikatele se zaměřením na doplňkovou infrastrukturu (dřevěné lavičky, odpadkové koše, dětská hřiště apod.).

Spolupráce firem

Jednou ze silných stránek okresu Sokolov je jeho poloha. Z hlediska rozvoje malých a středních podniků je možná spolupráce s partnery ze SRN. Takovéto nadnárodní spojení by přineslo pro české MSP řadu výhod (např. přenesení

technologického pokroku, důležitých informací pro podnikání apod.). Dalším krokem v rozvoji drobného podnikání je spolupráce podniků mezi sebou. Pro podnikatele by určité formy kooperace byly výhodné např. v uspořené nákladů, v rychlejším rozvoji (podíl na vědeckovýzkumné činnosti) a především ve zvýšené konkurenceschopnosti s většími podniky apod.

Vědeckotechnické parky

Další důležitou oblastí pro rozvoj MSP v okrese Sokolov je budování vědeckotechnických parků a jiných podnikatelských prostor – inkubátorů, které za zvýhodněných podmínek mohou malí a střední podnikatelé využít ke svému podnikání. Tyto prostory jsou důležité pro vznik nových podniků, které by daný region mohly oživit. Další problém, který sami podnikatelé uváděli v dotazníkovém šetření, je náročná administrativa spojená s podnikáním. Pro vznik nových a rozvoj stávajících MSP je důležité usnadnit evidenci, vyplňování formulářů a celkové zprůhlednění legislativních opatření.

7.1 SWOT matice okresu Sokolov

Provedení SWOT matice je velmi důležitou částí diplomové práce. Tato matice shrnuje zásadní silné a slabé stránky a na druhé straně příležitosti a hrozby vybraného okresu Sokolov se zaměřením na podnikatelskou sféru.

Tabulka 11 Silné a slabé stránky okresu Sokolov

Silné stránky	B	Slabé stránky	B
výhodná poloha - blízkost hranic se SRN	8	špatná informovanost MSP	10
výhodná poloha - blízkost lázeňského trojúhelníku	6	nedostatek konkurenceschopných malých a středních podniků	9
hustá silniční a železniční infrastruktura	6	malá informovanost o dotačních titulech	10
dostatek pracovní síly (nekvalifikovaní pracovníci)	5	nedostatečně vybudované vazby s místními úřady	10
mladší věková struktura obyvatel v okr. Sokolov ve srovnání s průměrem ČR	7	nejnižší průměrné mzdy v ČR	7
tradiční průmysl – porcelán, sklo, těžba hnědého uhlí	5	nedostatek kvalif. odborníků (chybí vysokoškolské vzdělání)	8
rozvinutý příhraniční způsob obchodování (obchod, služby)	8	nezájem podnikatelů o získání podpory z EU	9
rozvoj cestovního ruchu (řeka Ohře, jezero Medard atd.)	9	velká závislost zaměstnanosti na největším zaměstnavateli SU	6
ekonomicky silné společnosti (Sokolovská uhelná a.s., ČEZ, apod.)	6	nepřipravenost území k podnikání (min. zahraniční investice)	8
		vysoké nájmy pro podnikatele	8
		nedostatečná spolupráce podnikatelů s HK, ani s jinými sdruženími	10
		velké překážky v podnikání např. nedostatek podnik. prostor	8
		přetížená silniční síť	5

Poznámka: Bodové rozmezí je od 1 (nejméně důležité) do 10 (nejvíce důležité) Zdroj: Autor

Tabulka 12 Příležitosti a ohrožení okresu Sokolov

Příležitosti	B	Ohrožení	B
vybudování průmyslové zóny (Sokolov - Staré Sedlo)	10	doznívání světové hospodářské krize	9
využití finanční pomoci ze státních dotačních titulů či fondů EU	9	odchod podnikatelů z regionu	8
budování technologických parků, podnikatelských inkubátorů	9	nezvládnutí restrukturalizace dané oblasti	9
příliv zahraničních investic	8	migrace vzdělaného obyvatelstva do atraktivnějších regionů	7
dostavba obchvatu Sokolova	6	přetrvávání nedůvěry podnikatelů k dotacím a veřejné podpoře	10
navázání spolupráce místních podnikatelů s podnikateli ze SRN	7	slabá podpora řemesel a živnostenského podnikání	10
rozvoj agrotristiky a rurálního CR = rozvoj rodinného podnikání	8	nízký rozvoj vědy a výzkumu ve spolupráci s podnik. sektorem	10
možnost rozvoje podnikání u budovaného jezera Medard	9	růst zatížení dopravních cest	6
nerozvinutá oblast služeb - příležitost pro MSP (pohostinství, ubytování)	7		

Poznámka: Bodové rozmezí je od 1 (nejméně důležité) do 10 (nejvíce důležité) Zdroj: Autor

Mezi nejvíce důležité silné stránky okresu Sokolov můžeme zařadit: možnost rozvoje cestovního ruchu (např. řeka Ohře, jezero Medard atd.), výhodnou polohu (blízkost hranic se SRN) a s ním spojen rozvinutý příhraniční styl obchodování. Tyto silné stránky by se měly nadále rozvíjet, podporovat a být využity podnikateli. Naopak mezi nejvýznamnější slabé stránky lze umístit: špatnou informovanost MSP všeobecně, ale i o dotačních titulech, nedostatečně vybudované vazby s místními úřady a nedostatečnou spoluprací podnikatelů s HK, ani s jinými sdruženími. Tyto slabé stránky by měly být eliminovány.

Za největší příležitosti pro MSP lze považovat: vybudování průmyslové zóny, využití finanční pomoci ze státních dotačních titulů nebo fondů EU, budování technologických parků, podnikatelských inkubátorů a především jezera Medard. Za nejdůležitější ohrožení v okrese Sokolov můžeme pokládat: přetrvávání nedůvěry podnikatelů k dotacím, slabou podporu řemesel a živnostenského podnikání a nízký rozvoj vědy a výzkumu ve spolupráci s podnikatelským sektorem.

8 Závěr

V diplomové práci jsou zanalyzovány vybrané formy podpory podnikání a jejich využívání malými a středními podnikateli v okrese Sokolov, dále zhodnocena spolupráce malých a středních podniků se zástupci mikroregionů a navrženy možnosti dalšího rozvoje MSP.

Okres Sokolov je jedním ze tří okresů Karlovarského kraje. Dříve šlo o čistě průmyslový region zaměřený na těžbu uhlí a výrobu porcelánu a skla. V současné době lze pozorovat vznik nových možností zvláště v odvětví cestovního ruchu, které napomáhají k rozvoji a vzniku nových malých a středních podniků v oblasti pohostinství, obchodu, ubytování a jiných doprovodných služeb. Mezi takové příležitosti patří budované jezero Medard a jeho okolí, které do budoucna představuje pro podnikatele velký potenciál pro rozvoj.

Bylo provedeno dotazníkové šetření u malých a středních podniků na území okresu Sokolov a řízené rozhovory s vybranými starosty daných obcí. Tímto způsobem bylo zjištěno hned několik problémových oblastí, které brání rozvoji podnikání v regionu. Zásadním problémem je špatná informovanost ze strany státu, kraje, ale i samotných obcí. Nadpoloviční většina dotázaných (61 %) se o informace z oblasti podpory podnikání vůbec nezajímá. Tento problém by měl být řešen důslednou a cílenou propagací. Za nejvyužívanější zdroj informací uváděli podnikatelé v dotaznících internet. Proto i samotná informovanost by měla směřovat přes tento kanál např. ve formě direct mailingu, internetové reklamy, diskusních fór a weblogů, newsletterů (informační zpravodaje, které jsou distribuovány pomocí e-mailu). Úkolem je přesvědčit podnikatele o výhodnosti, nikoliv o ztrátě času při získávání těchto údajů. Snahou by mělo být přiblížit drobným podnikatelům jednotlivé možnosti, kterých nevyužívají.

Pro zlepšení a rozvoj MSP v okrese Sokolov je důležité dostat do povědomí a podpořit důvěru v hospodářskou komoru případně jiná sdružení. Většina oslovených respondentů (90 %) není členem Regionální hospodářské komory Poohří. Hlavní výhodu členství v těchto uskupeních lze vidět ve snadném získávání pravdivých,

dostupných, potřebných a včasných informací nejen z oblasti podpory podnikání, ale i vývoje podnikatelského prostředí, dále v navazování nových kontaktů, získání prestiže apod.

Důležité je také budování spolupráce místních podnikatelů navzájem. Tato kooperace přináší řadu výhod z oblasti výzkumu a vývoje (podílení se na společných aktivitách), také v ušetřených nákladech, které se podle formy spolupráce rozdělí mezi jednotlivé podnikatele, snazší konkurenceschopnost s velkými nadnárodními společnostmi. Okres Sokolov leží v blízkosti hranic se SRN. Tato silná stránka okresu by se dala využít pro vznik nové spolupráce místních podnikatelů se zahraničními podniky.

Důležitá pro podnikatele je informace o budování průmyslové zóny, která v okrese chybí. Dále výstavba nového vědeckotechnického parku a podnikatelského inkubátoru zlepší možnosti pro nově vznikající, ale i stávající podnikatele.

Další problém nastává u legislativy. 77 % oslovených podnikatelů je s legislativní úpravou na našem území nespokojena. Mezi hlavní oblasti nespokojenosti s podnikatelským prostředím u nás řadí korupci, byrokracii, dlouhé lhůty při vyřizování především na úřadech, vysoké daňové a sociální odvody a mnoho institucí. Většina podnikatelů by určitě uvítala vytvoření jednoho sběrného místa při vyřizování mnoha záležitostí tzv. jednotnou fungující evidenci.

Přibližně polovina dotázaných má povědomí o tom, že obec (město), ve které podniká, je členem některého z mikroregionu, ale pouze 8 % to přináší výhody pro jejich podnikání. Tato skutečnost by se měla zlepšit pomocí spolupráce těchto svazků s podnikateli a vytvořit tak kvalitní a lepší podnikatelské prostředí v regionu.

Na začátku práce byly stanoveny tři hypotézy (bližší informace lze nalézt v metodické části). První hypotézu nelze potvrdit. Na základě dotazníkového šetření provedeného u malých a středních podnikatelů a také z rozhovorů se starosty daných obcí a měst bylo zjištěno, že informování o podporách MSP v okrese Sokolov je nedostatečné a dá se říci na velmi nízké úrovni. Nelze přisuzovat chybu pouze úřadům, ale sami podnikatelé neprojevují v této oblasti zájem. Mezi základní argumenty patří nedostatek času, nevhodnost pro jejich podnikání a náročnost.

Druhou stanovenou hypotézu lze částečně potvrdit. Z dotazníků vyplynulo, že podnikatelé mají povědomí o budovaném jezeru Medard, ale většina v projektu nevidí výhodu pro jejich podnikání. Důvodem je především dlouhá doba do dokončení výstavby. Jiného názoru byly podnikatelské subjekty spojené s cestovním ruchem. Ty naopak jakékoliv změny v regionu vítají a věří, že to bude přínosné pro jejich podnikání.

Poslední stanovenou hypotézu lze z vyplývajících rozhovorů se starosty měst a obcí dotčených projektem Medard potvrdit. Většina starostů vidí v budovaném jezeru Medard významnou příležitost pro další rozvoj a zkvalitnění vybraného regionu.

Závěrem lze říci, že MSP jsou všeobecně považovány za hnací sílu hospodářského rozvoje státu, ale i jednotlivých regionů a jsou nedílnou součástí ekonomik. Na druhé straně musí čelit mnohým problémům a v okrese Sokolov bylo nalezeno hned několik těchto specifických problémových oblastí, které musí řešit místní drobní podnikatelé.

9 Summary

Topic of the thesis is: The possibilities for the development and support of small and medium enterprises in the region of Sokolov.

The main objective was to analyse selected forms of support for small and medium enterprises and their exploitation in the Sokolov region, further evaluate cooperation of small and medium enterprises with representatives of microregion and suggest possibilities for further development of SMEs.

The thesis was divided into several parts. The first part is focused on theoretical explanations of the concepts: for example the definition of small and medium enterprise, development of small and medium enterprise, importance of SMEs, advantages and disadvantages of SMEs, legislation SMEs, or relationship of SMEs and the European Union, etc.

The following parts of the thesis I deal with own research and evaluation in the selected locality region Sokolov.

Also was conducted a characteristic of Sokolov region (general and economic) from secondary sources. Primary data were obtained from a questionnaire survey of SMEs in the region of Sokolov and from controlled interviews with representatives of the communities.

The last section were summarized the obtained results and data. The measures to improve opportunities for the development of SMEs were presented.

From the questionnaires and interviews with the mayors emerged some problems wich have small and medium-sized enterprises in the region of Sokolov. There is low awareness of the support for small and medium enterprises.

Have to be improved cooperation with local authorities, the Regional Chamber of Commerce and representatives of microregions. Most of companies are dissatisfied also with the legislation.

Project of Medard lake is a great opportunity for the development of SMEs. They have the opportunity to develop businesses in the tourism sector such as accommodation, catering, commerce, other services.

Next possibility for development of SME is cooperation with partners from Germany and the construction of industrial zone, Science and Technology Park and new business incubator.

Also is it very important cooperation between the entrepreneurs themselves. The cooperation at this level is as a competitive advantage and ability to compete with large corporations.

Keywords:

- Small and medium enterprises;
- Operational Programme Enterprise and Innovation;
- Chamber of Commerce;
- Lake Medard.

10 Přehled použité literatury

1. Agentura projektového a dotačního managementu Karlovarského kraje [online]. c2008 [cit. 2010-11-01]. APDM - O nás. Dostupné z WWW: <<http://apdm.cz/o-nas/>>.
2. Agrární komora České republiky [online]. c2005-6 [cit. 2010-11-01]. Agrární komora ČR. Dostupné z WWW: <<http://www.agrocr.cz/>>.
3. Asociace malých a středních podniků a živnostníků ČR [online]. c2009 [cit. 2010-11-01]. O asociaci. Dostupné z WWW: <<http://www.amsp.cz/o-asociaci>>.
4. BEDNÁŘOVÁ, D., ŠKODOVÁ-PARMOVÁ, D. *Malé a střední podnikání*. České Budějovice: Jihočeská univerzita, Ekonomická fakulta, 2010. 146 s. ISBN 978-80-7394-229-8.
5. BIC Plzeň - Podnikatelské a inovační centrum [online]. c2009 [cit. 2010-11-01]. O nás. Dostupné z WWW: <<http://www.bic.cz/o-nas/>>.
6. BOHÁČKOVÁ, I., HRABÁNKOVÁ, M. *Strukturální politika EU*. Praha: C.H. Beck, 2009. 188 s. ISBN 978-80-7400-111-6.
7. Budoucí jezero začala plnit voda z Ohře. *Krajské listy*. 2010, č. 6, s. 5.
8. BusinessInfo.cz [online]. c1997-2010 [cit. 2010-10-21]. Malé a střední podnikání. Dostupné z WWW: <<http://www.businessinfo.cz/cz/rubrika/male-a-stredni-podnikani/1000503/>>.
9. BusinessInfo.cz [online]. c1997-2010 [cit. 2010-10-21]. Regionální poradenská a informační centra. Dostupné z WWW: <<http://www.businessinfo.cz/cz/clanek/rozvoj-regionu/regionalni-poradenska-a-informacni/1001179/2301/>>.

10. Centrum pro regionální rozvoj ČR [online]. c2009-2010 [cit. 2010-11-01]. Info o CRR . Dostupné z WWW: <<http://www.crr.cz/cs/o-nas/info-o-crr/>>.
11. CÍSAŘ, J. a kol. *Drobné podnikání*. Praha: Vysoká škola ekonomická, Fakulta podnikohospodářská, 1997. 176 s. ISBN 80-7079-955-2.
12. CzechInvest [online]. c1994–2010 [cit. 2010-11-01]. O CzechInvestu. Dostupné z WWW: <<http://www.czechinvest.org/o-czechinvestu>>.
13. CzechTrade [online]. c2009-2010 [cit. 2010-11-01]. O CzechTrade. Dostupné z WWW: <<http://www.czechtrade.cz/o-czechtrade/>>.
14. Česká exportní banka [online]. c2006 [cit. 2010-11-01]. O nás. Dostupné z WWW: <<http://www.ceb.cz/content/view/92/35/>>.
15. Českomoravská záruční a rozvojová banka, a.s. [online]. c2004 [cit. 2010-11-01]. Kdo jsme?. Dostupné z WWW: <<http://www.cmzrb.cz/o-bance/kdo-jsme>>.
16. Design Cabinet CZ [online]. c2008–2009 [cit. 2010-11-01]. O nás. Dostupné z WWW: <<http://www.designcabinet.cz/o-nas>>.
17. EGAP [online]. c2010 [cit. 2010-11-01]. Profil společnosti. Dostupné z WWW: <<http://www.egap.cz/o-nas/profil-spolecnosti/index.php>>.
18. Eurodotace [online]. c2009 [cit. 2011-02-01]. OP PODNIKÁNÍ A INOVACE. Dostupné z WWW: <<http://www.eurospolecnosti.cz/europodnikatel/op-podnikani-a-inovace.php>>.
19. European SMEs under Pressure - Annual Report on EU small and medium - sized enterprises 2009 [online]. Brussels: EIM Business & Policy Research, 2010 [cit. 2010-10-21]. Dostupné z WWW: <http://ec.europa.eu/enterprise/policies/sme/facts-figures-analysis/performance-review/pdf/dgentr_annual_report2010_100511.pdf>.

20. Euroskop.cz [online]. c2005-10 [cit. 2010-11-01]. ČR a strukturální fondy v letech 2007-2013. Dostupné z WWW: <<http://www.euroskop.cz/8640/sekce/cr-a-strukturalni-fondy-v-letech-2007-2013>>.
21. Euroskop.cz [online]. c2005-10 [cit. 2010-11-01]. Strukturální fondy. Dostupné z WWW: <<http://www.euroskop.cz/8639/sekce/evropsky-fond-pro-regionalni-rozvoj-a-evropsky-socialni-fond/>>.
22. Fondy Evropské unie [online]. c2009 [cit. 2010-11-01]. Programy 2007–2013. Dostupné z WWW: <<http://www.strukturalni-fondy.cz/Programy-2007-2013>>.
23. Fondy Evropské unie [online]. c2009 [cit. 2010-11-01]. Regionální politika EU. Dostupné z WWW: <<http://www.strukturalni-fondy.cz/Informace-o-fondech-EU/Regionalni-politika-EU>>.
24. Fondy Evropské unie [online]. c2009 [cit. 2010-11-01]. ROP NUTS II Severozápad. Dostupné z WWW: <www.strukturalni-fondy.cz/Programy-2007-2013/Regionalni-operacni-programy/ROP-NUTS-II-Severozapad>.
25. Hospodářská komora České republiky [online]. c2009 [cit. 2010-11-01]. O nás. Dostupné z WWW: <<http://www.komora.cz/hospodarska-komora-ceske-republiky/o-nas-5/hospodarska-komora-ceske-republiky-hk-cr/hospodarska-komora-ceske-republiky-2/>>.
26. Charakteristika Karlovarského kraje. In *Statistická ročenka Karlovarského kraje 2010* [online]. Karlovy Vary: Český statistický úřad, 2010 [cit. 2011-25-01]. Dostupné z WWW: <<http://www.czso.cz/csu/2010edicniplan.nsf/krajp/411011-10-xk>>.
27. JÁČ, I., RYDVALOVÁ, P., ŽIŽKA, M. *Inovace v malém a středním podnikání*. Brno: Computer Press, 2005. 174 s. ISBN 80-251-0853-8.

28. Jezero Medard [online]. c2006 [cit. 2011-03-17]. Mapy. Dostupné z WWW: <<http://www.medard-lake.eu/downloads-mapy/>>.
29. Jezero Medard [online]. c2006 [cit. 2011-03-17]. Základní informace . Dostupné z WWW: <http://www.medard-lake.eu/zakladni_informace/>.
30. JOHNSON, D., TURNER, C. *European business: policy challenges for the new commercial environment*. London: Taylor & Francis, 2000. 327 s. ISBN 0-415-22024-6.
31. LEDNICKÝ, V., VANĚK, J. *Kooperační struktury malých a středních podniků*. Karviná: Slezská univerzita v Opavě, Obchodně podnikatelská fakulta, 2004. 191 s. ISBN 80-7248-259-9.
32. Ministerstvo průmyslu a obchodu [online]. c2005 [cit. 2011-25-02]. Aktuální přehled výzev. Dostupné z WWW: <<http://www.mpo.cz/dokument85374.html>>.
33. PAVELKOVÁ, D. a kol. *Klustry a jejich vliv na výkonnost firem*. Praha: Grada Publishing, 2009. 272 s. ISBN 978-80-247-2689-2.
34. Průvodce podnikatele operačním programem Podnikání a inovace [online]. Praha: MPO ČR – Sekce strukturálních fondů, 2009 [cit. 2010-11-01]. Dostupné z WWW: <<http://www.mpo.cz/dokument64668.html>>.
35. Příručka - Evropské a národní programy podpor pro MSP [online]. Praha: Hospodářská komora České republiky, 2007 [cit. 2010-11-01]. Dostupné z WWW: <<http://www.businessinfo.cz/cz/clanek/pruvodci-podnikatele/prirucka-programy-podpor-pro-msp/1000164/43951/>>.
36. Regionální informační servis [online]. c2010 [cit. 2010-10-01]. Mikroregiony. Dostupné z WWW: <<http://www.risy.cz/cs/krajske-ris/stredocesky-kraj/regionalni-informace/mikroregiony/>>.

37. Regionální informační servis [online]. c2010 [cit. 2010-10-01]. Okresy Karlovarského kraje. Dostupné z WWW: <<http://www.risy.cz/cs/krajske-ris/karlovarsky-kraj/okresy/>>.
38. Regionální informační servis [online]. c2010 [cit. 2010-10-01]. Organizační struktura v okresech. Dostupné z WWW: <<http://www.risy.cz/cs/krajske-ris/karlovarsky-kraj/okresy/hospodarske-prostredi/organizacni-struktura/>>.
39. Regionální informační servis [online]. c2010 [cit. 2010-10-01]. Přímé zahraniční investice v okresech. Dostupné z WWW: <<http://www.risy.cz/cs/krajske-ris/karlovarsky-kraj/okresy/hospodarske-prostredi/prime-zahranicni-investice/>>.
40. Regionální informační servis [online]. c2010 [cit. 2010-10-01]. Trh práce v okresech. Dostupné z WWW: <<http://www.risy.cz/cs/krajske-ris/karlovarsky-kraj/okresy/hospodarske-prostredi/trh-prace/>>.
41. ROP Severozápad [online]. c2009 [cit. 2010-11-01]. Realizované projekty. Dostupné z WWW: <http://www.nuts2severozapad.cz/rop_sz/realizovane_projekty>.
42. SKOKAN, K. *Konkurenceschopnost, inovace a klastry v regionálním rozvoji*. Ostrava: Repronis Ostrava, 2006. 160 s. ISBN 80-7329-059-6.
43. Společnost vědeckotechnických parků ČR [online]. C2001-2010 [cit. 2010-11-01]. O společnosti. Dostupné z WWW: <<http://www.svtp.cz/o-spolecnosti/>>.
44. SVATOŠOVÁ, L., BOHÁČKOVÁ, I., HRABÁNKOVÁ, M. *Regionální rozvoj z pozice strukturální politiky*. České Budějovice: Jihočeská univerzita, Zemědělská fakulta, 2005. 173 s. ISBN 80-7040-749-2.
45. Svaz obchodu a cestovního ruchu ČR [online]. c2006 [cit. 2010-11-01]. Svaz a jeho členové. Dostupné z WWW: <<http://www.socr.cz/default.htm>>.

46. Svaz průmyslu a dopravy ČR [online]. c2009 [cit. 2010-11-01]. O nás. Dostupné z WWW: <<http://www.spcr.cz/o-nas/svaz-prumyslu-a-dopravy-cr>>.
47. SYNEK, M. a kol. *Podniková ekonomika*. Praha: C.H. Beck, 2010. 445 s. ISBN 978-80-7400-336-3.
48. *Unie malých a středních podniků ČR* [online]. c2009 [cit. 2010-11-01]. O nás. Dostupné z WWW: <<http://www.sme-union.cz/index.php?p=7>>.
49. VEBER, J., SRPOVÁ, J. *Podnikání malé a střední firmy*. Praha: Grada Publishing, 2005. 304 s. ISBN 80-247-1069-2.
50. VLK, J. a kol. *Metodická příručka pro zpracování strategických rozvojových dokumentů mikroregionů*. Brno: Ústav územního rozvoje, 2004. 15 s.
51. VODÁČKOVÁ, O., VODÁČEK, L. *Malé a střední podniky: konkurence a aliance v Evropské unii*. Praha: Management Press, 2004. 192 s. ISBN 80-7261-099-6.
52. Vývoj malého a středního podnikání v České republice. In *Zpráva o vývoji malého a středního podnikání a jeho podpoře v roce 2009* [online]. Praha: MPO ČR, 2010 [cit. 2010-10-01]. Dostupné z WWW: <<http://www.mpo.cz/dokument76524.html>>.

11 Seznam tabulek

Tabulka 1	Kritéria pro zařazení malých a středních podniků	str. 7
Tabulka 2	Členění území České republiky	str. 28
Tabulka 3	Základní charakteristika	str. 34
Tabulka 4	Počet obyvatel	str. 34
Tabulka 5	Základní parametry jezera Medard	str. 40
Tabulka 6	Operační programy v období 2007 – 2013	str. 43
Tabulka 7	Prioritní osy, celkové zdroje a programy podpory OPPI	str. 45
Tabulka 8	Základní přehled o stavu výzev jednotlivých programů podpory k 16.2.2011	str. 48
Tabulka 9	Připravované výzvy	str. 48
Tabulka 10	Prioritní osy, jejich specifické cíle a související oblasti podpory ROP SZ	str. 52
Tabulka 11	Silné a slabé stránky okresu Sokolov	str. 75
Tabulka 12	Příležitosti a ohrožení okresu Sokolov	str. 76

12 Seznam obrázků

Obrázek 1	Vývoj počtu subjektů MSP v ČR	str. 9
Obrázek 2	Vývoj zaměstnanosti v MSP	str. 10
Obrázek 3	Rozložení okresů v Karlovarském kraji	str. 33
Obrázek 4	Vývoj přirozeného přírůstku obyvatel	str. 35
Obrázek 5	Počet registrovaných jednotek podle CZ – NACE	str. 37
Obrázek 6	Rozdělení ekonomických subjektů podle právních forem	str. 38
Obrázek 7	Vývoj počtu fyzických subjektů v letech 1995 – 2009	str. 39
Obrázek 8	Vývoj přímých zahraničních investic v okr. Sokolov	str. 39
Obrázek 9	Grafické zobrazení jezera Medard	str. 41
Obrázek 10	Rozdělení podniků podle předmětu činnosti	str. 54
Obrázek 11	Rozdělení podniků podle počtu zaměstnanců	str. 55
Obrázek 12	Zaměstnanci z řad rodinných příslušníků	str. 56
Obrázek 13	Výše tržeb	str. 56
Obrázek 14	Spokojenost s podnikáním	str. 57
Obrázek 15	Rozvoj podnikání	str. 58
Obrázek 16	Problémy při zakládání podnikání	str. 58
Obrázek 17	Spokojenost s legislativou	str. 59
Obrázek 18	Zájem o informace z oblasti podpory podnikání	str. 60
Obrázek 19	Využití podpory pro podnikání	str. 61
Obrázek 20	Informovanost o podporách podnikání ze strany obce/města	str. 62
Obrázek 21	Informovanost o podporách podnikání ze strany kraje	str. 63
Obrázek 22	Informovanost o podporách podnikání ze strany státu	str. 63
Obrázek 23	Členství v profesním sdružení	str. 64
Obrázek 24	Členství v Regionální hospodářské komoře Poohří	str. 64
Obrázek 25	Pocítění hospodářské krize	str. 65
Obrázek 26	Povědomí o projektu jezero Medard	str. 66
Obrázek 27	Přínosy pro podnikatele	str. 67
Obrázek 28	Povědomí o mikroregionu	str. 67
Obrázek 29	Přínosy spojené s členstvím obce v mikroregionu	str. 68

13 Seznam příloh

Příloha 1	Věkové složení obyvatelstva v jednotlivých okresech	str. 91
Příloha 2	Vývoj obyvatelstva v letech 1995 – 2009 v okr. Sokolov	str. 91
Příloha 3	Vývoj registrované nezaměstnanosti v letech 1995 – 2009	str. 92
Příloha 4	Vývoj míry registrované nezaměstnanosti v letech 1995 – 2009 v okr. Sokolov	str. 92
Příloha 5	Vývoj počtu uchazečů o zaměstnání v letech 1995 – 2009	str. 93
Příloha 6	Vývoj počtu uchazečů o zaměstnání v letech 1995 – 2009 v okr. Sokolov	str. 93
Příloha 7	Celková délka silnic a dálnic v okresech	str. 93
Příloha 8	Počet ekonomických subjektů podle CZ – NACE v okresech	str. 94
Příloha 9	Rozdělení ekonomických subjektů podle právních forem	str. 94
Příloha 10	Rozdělení ekonomických subjektů podle počtu zaměstnanců	str. 95
Příloha 11	Grafické znázornění ekonomických subjektů podle počtu zaměstnanců	str. 95
Příloha 12	Vývoj počtu fyzických subjektů v letech 1995 – 2009	str. 96
Příloha 13	Vývoj přímých zahraničních investic v letech 1999 – 2008	str. 96
Příloha 14	Prioritní osa 1 – Regenerace a rozvoj měst	str. 97
Příloha 15	Prioritní osa 2 – Integrovaná podpora místního rozvoje	str. 97
Příloha 16	Prioritní osa 3 – Dostupnost a dopravní obslužnost	str. 97
Příloha 17	Prioritní osa 4 – Udržitelný rozvoj cestovního ruchu	str. 98
Příloha 18	Dotazník pro malé a střední podniky	str. 98

14 Přílohy

Příloha 1 Věkové složení obyvatelstva v jednotlivých okresech k 31.12.2009

Kraj, okres	Obyvatel ve věku			Žen ve věku		
	0-14	15 - 64	65 a více	0-14	15 - 64	65 a více
Karlovarský kraj	44 911	219 447	43 228	21 688	109 047	25 845
Cheb	14 224	68 286	12 791	6 853	34 039	7 700
Karlovy Vary	16 415	84 802	18 215	8 007	42 044	10 913
Sokolov	14 272	66 409	12 222	6 828	32 964	7 232

Zdroj: Krajská ročenka, 2010

Příloha 2 Vývoj obyvatelstva v okr. Sokolov 1995 – 2009

Stav obyvatelstva	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002
Přirozený přírůstek obyvatel na 1000 obyvatel středního stavu	3,14	0,85	1,38	1,67	1,08	1,08	0,28	1,6
Živě narození na 1000 obyvatel středního stavu	11,57	10,05	10,27	10,17	9,19	9,9	9,9	10,25
Zemřelí na 1000 obyvatel středního stavu	8,43	9,2	8,89	8,49	8,11	8,82	9,62	8,65
	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	
Přirozený přírůstek obyvatel na 1000 obyvatel středního stavu	0,8	0,41	1,58	1,26	2,08	2,26	1,61	
Živě narození na 1000 obyvatel středního stavu	9,78	9,82	9,98	10,77	11,22	11,83	11,44	
Zemřelí na 1000 obyvatel středního stavu	8,98	9,42	8,39	9,51	9,13	9,57	9,83	

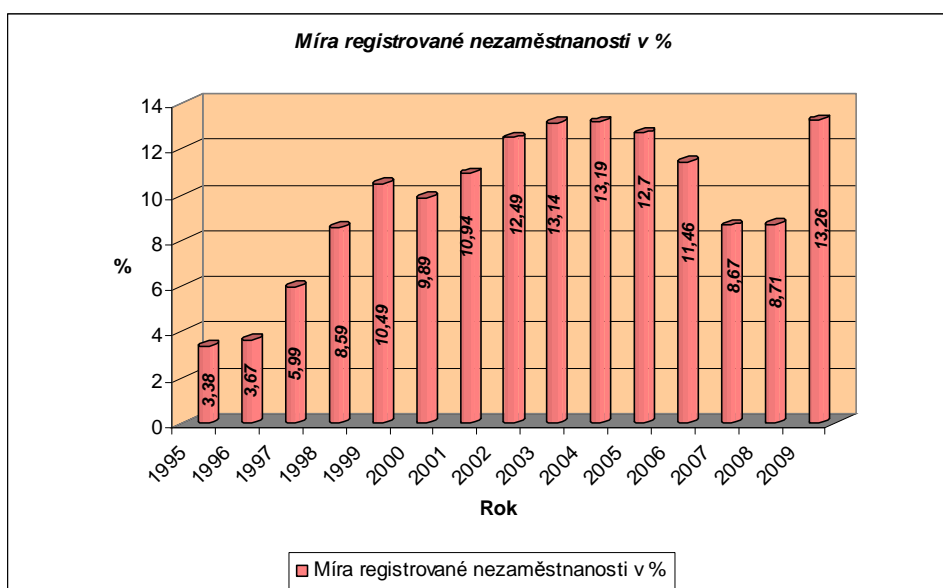
Zdroj: RISY, 2010

Příloha 3 Vývoj registrované nezaměstnanosti v letech 1995 – 2009

Název NUTS	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002
Karlovarský kraj	2,12	2,72	4,64	6,85	9,04	8,02	8,71	10,07
Cheb	1,79	2,66	4,24	5,67	7,29	5,68	5,41	7,21
Karlovy Vary	1,39	2,01	3,89	6,36	9,09	8,23	9,35	10,2
Sokolov	3,38	3,67	5,99	8,59	10,49	9,89	10,94	12,49
	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	
Karlovarský kraj	10,62	10,75	10,3	9,2	7,32	7,62	11,07	
Cheb	8,34	8,81	8,1	7,25	5,93	6,89	9,89	
Karlovy Vary	10,34	10,35	10,1	9	7,45	7,38	10,48	
Sokolov	13,14	13,19	12,7	11,46	8,67	8,71	13,26	

Zdroj: RISY, 2010

Příloha 4 Vývoj míry registrované nezaměstnanosti v okr. Sokolov 1995 – 2009



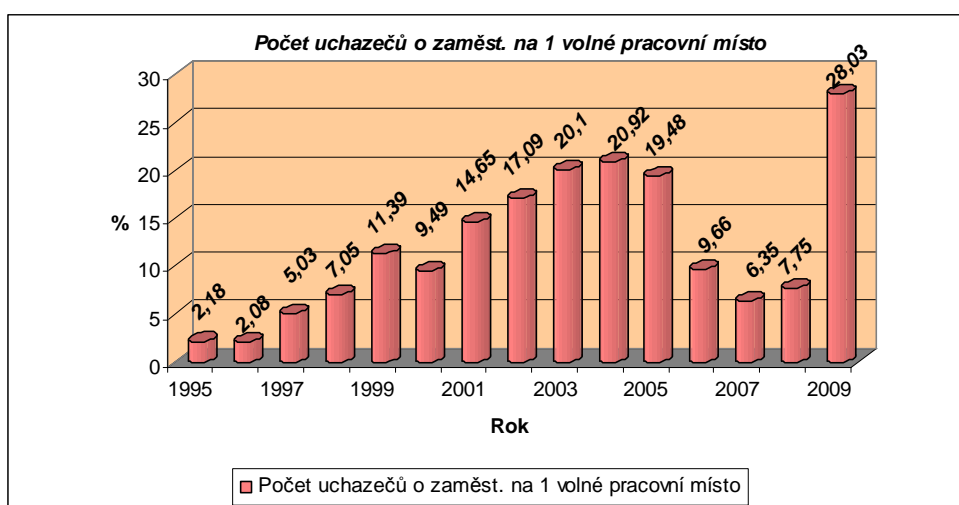
Zdroj: RISY, 2010

Příloha 5 Vývoj počtu uchazečů o zaměstnání v letech 1995 – 2009

Název NUTS	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009
Karlovarský kraj	23,12	20,06	10,16	8,66	5,18	5,96	4,52	2,01	0,9	1,56	9,69
Cheb	22,38	12,2	4,72	11,76	20,44	40,89	31	19,17	14,23	23,67	11,41
Karlovy Vary	23,29	19,97	11,95	6,46	2,79	2,38	2,11	0,8	0,37	0,62	5,4
Sokolov	23,47	33,33	15,68	11,94	8,93	56,7	38,08	13,59	11,67	9,23	30,63

Zdroj: RISY, 2010

Příloha 6 Vývoj počtu uchazečů o zaměstnání v letech 1995 – 2009 v okr. Sokolov



Zdroj: RISY, 2010

Příloha 7 Celková délka silnic a dálnic podle okresů k 31.12.2009 (v km)

Kraj, okresy	Délka silnic a dálnic	v tom				
		dálnice	silnice I. třídy	z toho rychlostní silnice	silnice II. třídy	silnice III. třídy
Karlovarský kraj	2051	0	227	15	471	1353
Cheb	698	0	78	12	152	468
Karlovy Vary	832	0	126	3	172	534
Sokolov	520	0	22	0	147	351

Zdroj: Krajská ročenka, 2010

Příloha 8 Počet ekonomických subjektů podle CZ – NACE v okresech

Ekonomické subjekty podle převažující činnosti CZ - NACE k 31. 12. 2009

Kraj, okres	Zemědělství, lesnictví a rybolov	Průmysl celkem	Stavebnictví	VO, MO, opravy a údržba mot. vozidel	Ubytování a stravování	Doprava a skladování	Peněžnictví a pojištnictví	Informační a komunikační činnost	Profesní, vědecká a tech. činnost	Vzdělávání	Kulturní, zábavná a recreač. činnost	Ostatní činnosti
Karlovarský kraj	2 820	8 898	9 191	23 160	6 111	2 221	1 275	863	7 469	898	1 774	5 391
Cheb	959	3 159	2 798	8 377	2 674	827	370	274	2 239	286	555	1 852
Karlovy Vary	1 222	3 395	3 781	9 719	2 370	925	544	380	3 724	393	848	2 255
Sokolov	639	2 344	2 612	5 064	1 067	469	361	209	1 506	219	371	1 284

Zdroj: Krajská ročenka, 2010

Příloha 9 Rozdělení ekonomických subjektů podle právních forem

Ekonomické subjekty podle okresů a vybraných právních forem k 31. 12. 2009

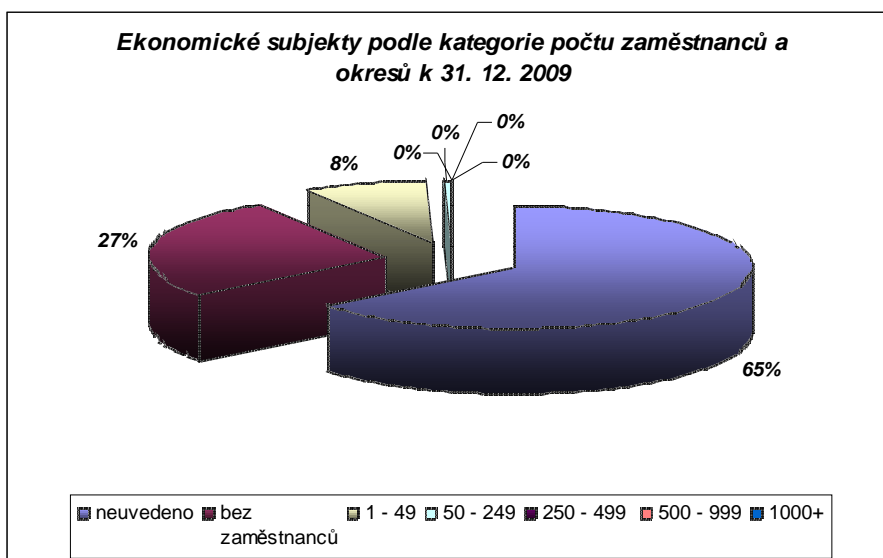
Kraj, okresy	Celkem	z toho vybrané právní formy					
		soukromý podnikatelé			právní osoby		
		celkem	živnostníci	zemědělství podnikatelé	celkem	obchodní společnosti	zahraniční osoby
Karlovarský kraj	80 979	59 860	56 872	540	21 119	8 226	6 374
Cheb	27 802	20 193	19 212	256	7 609	2 296	3 208
Karlovy Vary	35 091	24 969	23 680	182	10 122	4 693	2 574
Sokolov	18 086	14 698	13 980	102	3 388	1 237	592

Zdroj: Krajská ročenka, 2010

Ekonomické subjekty podle kategorie počtu zaměstnanců a okresů k 31. 12. 2009

Kraj, okresy	Celkem	velikostní kategorie						
		neuvedeno	bez zaměstnanců	1 - 49	50 - 249	250 - 499	500 - 999	1000+
Karlovarský kraj	80 979	50 273	23 494	6 838	330	29	12	3
Cheb	27 802	17 398	8 077	2 204	114	6	3	0
Karlovy Vary	35 091	21 226	10 609	3 104	127	16	7	2
Sokolov	18 086	11 649	4 808	1 530	89	7	2	1

Zdroj: Krajská ročenka, 2010



Zdroj: Krajská ročenka, 2010

Příloha 12 Vývoj počtu fyzických subjektů v letech 1995 – 2009

Počet fyzických subjektů celkem

Kraj, okres	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002
Karlovarský kraj	32 309	31 575	44 199	46 038	43 832	45 244	46 993	53 108
Cheb	9 788	8 596	15 405	16 130	13 183	13 721	14 434	18 427
Karlovy Vary	14 604	14 161	18 102	19 133	19 126	19 743	20 489	21 853
Sokolov	7 917	8 818	10 692	10 775	11 523	11 780	12 070	12 828
	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	
Karlovarský kraj	54 873	54 542	54 588	54 881	54 281	55 179	56 872	
Cheb	18 766	18 679	18 621	18 554	18 586	18 835	19 212	
Karlovy Vary	22 802	22 698	22 770	23 008	22 394	22 777	23 680	
Sokolov	13 305	13 165	13 197	13 319	13 301	13 567	13 980	

Zdroj: RISY, 2010

Příloha 13 Vývoj přímých zahraničních investic v letech 1999 - 2008

Stav přímých zahraničních investic v okresech v mil. Kč

Název NUTS	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008
Karlovarský kraj	12 811	10 508	11 100	14 779	13 823	15 443	16 040	16 323	17 940	20 021
Cheb	1 820	2 907	3 250	3 793	3 819	3 858	3 581	3 388	4 382	4 864
Karlovy Vary	10 082	4 099	5 206	6 711	5 935	6 825	7 460	8 032	8 491	10 113
Sokolov	909	3 502	2 643	4 275	4 068	4 759	4 999	4 902	5 068	5 043

Zdroj: Krajská ročenka, 2010

Příloha 14 Prioritní osa 1 – Regenerace a rozvoj měst

Stav projektu	Počet projektů	Příspěvek EU (v Kč)	Dotace RR tzn. KR a SR (v Kč)	Celkové způsobilé výdaje (v Kč)
Předložené projekty	185	10 047 901 516	888 814 958	12 505 204 298
Vyřazené projekty	85	4 734 877 365	419 460 639	5 739 207 056
Projekty stažené žadatelem	2	131 874 146	11 635 954	155 146 055
Projekty doporučené k financování	45	3 540 771 368	310 595 210	4 555 298 734
Projekty s uzavřenou smlouvou	44	3 392 876 229	297 556 663	4 380 261 240
Proplacené projekty (etapy)	6	219 926 664	19 405 294	258 737 272
Výše alokace ERDF na prioritní osu				7 605 746 348
Podíl alokace ERDF na prioritní osu (v %)				39,86
Zasmluvněno (v %)				44,61
Proplaceno (v %)				2,89

Zdroj: <http://www.nuts2severozapad.cz>, 2010

Příloha 15 Prioritní osa 2 – Integrovaná podpora místního rozvoje

Stav projektu	Počet projektů	Příspěvek EU (v Kč)	Dotace RR tzn. KR a SR (v Kč)	Celkové způsobilé výdaje (v Kč)
Předložené projekty	190	3 353 261 107	303 174 862	4 021 497 809
Vyřazené projekty	153	2 723 696 735	247 625 064	3 280 828 316
Projekty stažené žadatelem	1	59 494 904	5 249 550	69 994 005
Projekty doporučené k financování	36	570 069 467	50 300 247	670 675 488
Projekty s uzavřenou smlouvou	36	566 266 367	49 964 680	668 079 646
Proplacené projekty (etapy)	0	0	0	0
Výše alokace ERDF na prioritní osu				831 938 145
Podíl alokace ERDF na prioritní osu (v %)				4,36
Zasmluvněno (v %)				68,07
Proplaceno (v %)				0,00

Zdroj: <http://www.nuts2severozapad.cz>, 2010

Příloha 16 Prioritní osa 3 – Dostupnost a dopravní obslužnost

Stav projektu	Počet projektů	Příspěvek EU (v Kč)	Dotace RR tzn. KR a SR (v Kč)	Celkové způsobilé výdaje (v Kč)
Předložené projekty	20	3 934 855 543	347 193 062	4 633 111 488
Vyřazené projekty	4	803 801 662	70 923 676	945 649 015
Projekty stažené žadatelem	0	0	0	0
Projekty doporučené k financování	14	2 327 626 864	205 378 767	2 742 254 217
Projekty s uzavřenou smlouvou	14	2 311 491 315	203 955 042	2 728 353 178
Proplacené projekty (etapy)	2	273 317 850	24 116 207	325 415 086
Výše alokace ERDF na prioritní osu				6 479 958 463
Podíl alokace ERDF na prioritní osu (v %)				33,96
Zasmluvněno (v %)				35,67
Proplaceno (v %)				4,22

Zdroj: <http://www.nuts2severozapad.cz>, 2010

Příloha 17 *Prioritní osa 4 – Udržitelný rozvoj cestovního ruchu*

Stav projektu	Počet projektů	Příspěvek EU (v Kč)	Dotace RR tzn. KR a SR (v Kč)	Celkové způsobilé výdaje (v Kč)
Předložené projekty	184	3 573 196 524	523 916 763	6 306 068 681
Vyřazené projekty	100	1 751 747 500	303 083 823	3 485 625 470
Projekty stažené žadatelem	2	11 009 86	1 942 923	20 310 533
Projekty doporučené k financování	80	1 708 120 822	206 276 428	2 646 609 554
Projekty s uzavřenou smlouvou	78	1 692 482 662	204 409 497	2 626 810 085
Proplacené projekty (etapy)	6	67 019 761	11 044 080	169 973 958,
Výše alokace ERDF na prioritní osu				3 648 315 867
Podíl alokace ERDF na prioritní osu (v %)				19,12
Zasmluvněno (v %)				46,39
Propláceno (v %)				1,84

Zdroj: <http://www.nuts2severozapad.cz>, 2010

Příloha 18 *Dotazník pro malé a střední podniky*

Dotazník pro malé a střední podniky

Dobrý den, jmenuji se Bc. Šárka Velková, jsem studentkou Ekonomické fakulty Jihočeské univerzity v Českých Budějovicích a zpracovávám svou diplomovou práci na téma „Možnosti rozvoje a podpora malého a středního podnikání v okrese Sokolov“.

V rámci této práce provádím u podnikatelů v této oblasti výzkum jejich postavení, konkurenceschopnosti, využití nástrojů podpor podnikání apod.

Všechny Vámi uvedené informace slouží pouze pro účely této diplomové práce a budou zpracovány anonymně. Celkově bude vyplnění trvat maximálně 15 minut. Jakékoliv dotazy a připomínky můžete adresovat na: Bc. Šárka Velková, Švermova 128/8, 357 09 Habartov, e-mail: saravel@seznam.cz a tel. 606 241 772.

1. Jaký je předmět Vašeho podnikání?

- Zemědělství
- Zpracovatelský průmysl
- Stavebnictví
- Velkoobchod a Maloobchod, opravy a údržba motorových vozidel
- Doprava a skladování
- Ubytování, stravování a pohostinství
- Informační a komunikační činnosti
- Vzdělání
- Peněžnictví a pojišťovnictví

- Kulturní, zábavní a rekreační činnosti
- Profesní, vědecké a technické činnosti (např. právní činnosti, účetnické a audit. činnosti, daňové poradenství, reklamní činnosti, apod.)
- Ostatní činnosti (např. opravy, kadeřnické, kosmetické činnosti apod.)
- Jiné, upřesněte _____

2. Kolik máte zaměstnanců?

- 0
- 1 – 9
- 10 – 19
- 20 – 24
- 25 – 49
- 50 - 99
- 100 - 199
- 200 - 249

3. Místo provozovny:

4. Pracují ve Vašem podniku i další členové Vaší rodiny?

- Ne
- Ano, spolu s dalšími zaměstnanci
- Ano, pouze členové rodiny

5. Vaše tržby za loňský hospodářský rok činily:

- méně než 100 000 Kč
- 100 000 až 500 000 Kč
- 500 000 až 1 000 000 Kč
- více než 1 000 000 Kč

6. Jak jste spokojeni s podnikáním ?

- Nespokojen/a
- Spíše nespokojen/a
- Spíše spokojen/a
- Spokojen/a

7. Chystáte se v dohledné době rozvíjet Vaše podnikání?

- Ano
- Ne (pokračujte otázkou 9)

8. Z jakých důvodů se chystáte expandovat a jak?

9. Měl/a jste problémy při zakládání podnikání?

- Ano Ne (pokračujte otázkou 11)

10. Jaké jste měli problémy při zakládání Vašeho podnikání?

- Finanční
 Administrativní
 Nesouhlas rodiny
 Jiné, upřesněte _____

11. Jste spokojeni s legislativní úpravou podnikání na našem území?

- Ano (pokračujte otázkou 13) Ne

12. S čím jste v podnikání nespokojeni a co byste změnili?

13. Zajímáte se o informace z oblasti podpory podnikání?

- Ano Ne

14. Jakým způsobem získáváte informace pro rozvoj Vašeho podnikání?

- Internet
 Komunikace s příslušným úřadem
 Hospodářská komora
 Tisk
 Jiné, upřesněte _____

15. Využil/a jste už nějaké podpory pro Vaše podnikání

- Ano Ne (pokračujte otázkou 17)

16. Jaké podpory jste využil/a?

- Podpora od Úřadu práce Sokolov
- Podpora z operačních programů EU
- Jiná, upřesněte _____

17. Jste dobře informováni o podporách podnikání ze strany obce/města?

- Vůbec ne
- Málo
- Dostatečně

18. Jste dobře informováni o podporách podnikání na úrovni Karlovarského kraje?

- Vůbec ne
- Málo
- Dostatečně

19. Jste dobře informováni o podporách podnikání na úrovni státu?

- Vůbec ne
- Málo
- Dostatečně

20. Jste členem nějakého profesního sdružení (komory, cechu, svazu aj.) ?

- Ano
- Ne

21. Jste členy Regionální hospodářské komory Poohří?

- Ano
- Ne

22. Jaké vidíte výhody pro Vaše podnikání v okrese Sokolov?

- Blízkost hranic
- Výborná místní poptávka
- Kvalifikace pracovní síly
- Dostatek pracovní síly
- Příznivé vztahy s dodavateli
- Dobré vztahy s městem/obcí
- Dostatečně vybudovaná infrastruktura
- Jiné, upřesněte _____

23. Pocítil/a jste hospodářskou krizi?

- Ano
- Ne (pokračujte otázku 25)

24. Pokud ano, jaká opatření jste přijali?

25. Víte o projektu vybudování rekreačního zařízení okolo jezera Medard (hotely, restaurace, vysokoškolský areál, chatová oblast apod.)?

- Ano Ne (pokračujte otázku 27)

26. Vidíte v tomto projektu příležitost pro Vaše podnikání?

- Ano Ne

27. Víte, že obec, ve které podnikáte, je členem mikroregionu?

- Ano Ne

28. Přináší to Vašemu podnikání nějaké výhody, pokud ano, uveďte jaké?

- Ano Ne

Děkuji za vyplnění dotazníku.

Zdroj: Autor